

NIEUW-ZEELAND

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid
van de gezamenlijke economische zending
onder het voorzitterschap van
ZKH Prins Filip
van 27 tot 30 november 2012

agentschap voor
buitenlandse handel

VOORWOORD

De Maori uitdrukking “Ahakoa iti, he pounamu” (“Klein, maar van groene rots”) zou een goede omschrijving van Nieuw-Zeeland kunnen zijn, terwijl de uitdrukking “Waiho i te toipoto, kaua i te toiroa” (“Laten we dicht bij elkaar blijven, niet te ver van elkaar”) een goede weerspiegeling is van het internationale beleid van Nieuw-Zeeland.

Vanwege zijn geografische isolement herbergt Nieuw-Zeeland een zeer bijzondere fauna en flora die voor een groot deel inheems is. Er is niet enkel de grote biodiversiteit in Nieuw-Zeeland, maar ook de primaire sector bloeit er, of het nu gaat om de visserij, de landbouw, de bosbouw, de natuurlijke energievoorraden...

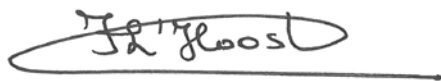
De jongste 20 jaar is de regering erin geslaagd dit agrarische, geografisch en economisch geïsoleerde Nieuw-Zeeland om te vormen tot een geïndustrialiseerde economie met vrije handel. Net zoals in tal van andere Angelsaksische landen sinds de jaren '90 het geval was, kende Nieuw-Zeeland in de loop van de jaren 2000 een periode van zeer sterke groei. Die duurde tot de economische wereldcrisis waarin de achteruitgang van de Nieuw-Zeelandse economie echter relatief beperkt bleef.

De Nieuw-Zeelandse economie staat er opnieuw goed voor, maar wordt tegelijk met verschillende uitdagingen geconfronteerd. Op korte termijn moet Nieuw-Zeeland vooral werken aan de heropbouw na de aardbevingen van september 2010 en februari 2011. Die heropbouw zal de komende jaren een stimulans voor economische groei vormen.

Op langere termijn zal Nieuw-Zeeland het hoofd moeten bieden aan veeleer structurele problemen en de gevolgen ervan, met name de geringe bevolkingstoename en de vergrijzing van die bevolking, de emigratie van jonge Nieuw-Zeelanders met een diploma en de trage stijging van de productiviteit. Ondanks die uitdagingen is het goed gesteld met de Nieuw-Zeelandse economie en dat zal de komende jaren zo blijven, voornamelijk dankzij de geleverde inspanningen om buitenlandse ondernemers die projecten willen opzetten, aan te trekken en te beschermen.

Het is in deze context dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel, in samenwerking met zijn gewestelijke partners “Flanders Investment and Trade”, “Brussel Invest & Export” en het “Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers” deze Prinselijke zending organiseert die, daarvan zijn we overtuigd, voor onze bedrijven de kans bij uitstek zal zijn om blijk te geven van hun knowhow zodat ze al hun troeven op de Nieuw-Zeelandse markt zullen kunnen uitspelen.

We wensen u veel plezier bij het lezen van deze studie die de eerste stap vormt op weg naar Nieuw-Zeeland.

Fabienne L'Hoost
Adjunct-Directeur-generaal

Marc Bogaerts
Directeur-generaal

EXECUTIVE SUMMARY

Nieuw-Zeeland is een van de meest open landen voor internationale betrekkingen en investeringen. Dankzij een positief zakenklimaat en de ontwikkeling van de secundaire en de tertiaire sector kende de Nieuw-Zeelandse economie in de jaren 2000 een sterke groei en kwam het de economische wereldcrisis relatief snel te boven.

Het land ondertekende reeds een aantal vrijhandelsakkoorden met zijn belangrijkste economische partners en andere akkoorden worden momenteel afgerond. De overheid staat bovendien bijzonder positief tegenover buitenlandse investeringen die in het land worden gedaan en beschermt die investeringen dan ook. Dankzij deze factoren behoort Nieuw-Zeeland tot de meest geavanceerde en concurrentiële economieën ter wereld.

Het zwakke punt van het land blijft evenwel zijn afhankelijkheid van de primaire sector en meer bepaald van de uitvoer van producten uit de landbouw en de voedingsmiddelenindustrie. Nieuw-Zeeland is een van de grootste producenten van dierlijke producten. Het land is een van de wereldleiders op het vlak van lamsvlees, wol en melk. De uitvoer van producten uit de primaire sector is dus van fundamenteel belang voor Nieuw-Zeeland. Daardoor is het land ook sterk afhankelijk van zijn buitenlandse handel om zijn groei te ondersteunen en is het gevoelig voor prijsschommelingen en economische recessies, zoals bleek uit de crisis in 2009 en het snelle herstel dat erop volgde. De Nieuw-Zeelandse overheid is zich bewust van die zwakke punten en stippelde een strategie van geografische exportdiversificatie uit door met een aantal partners vrijhandelsakkoorden te ondertekenen.

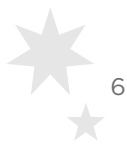
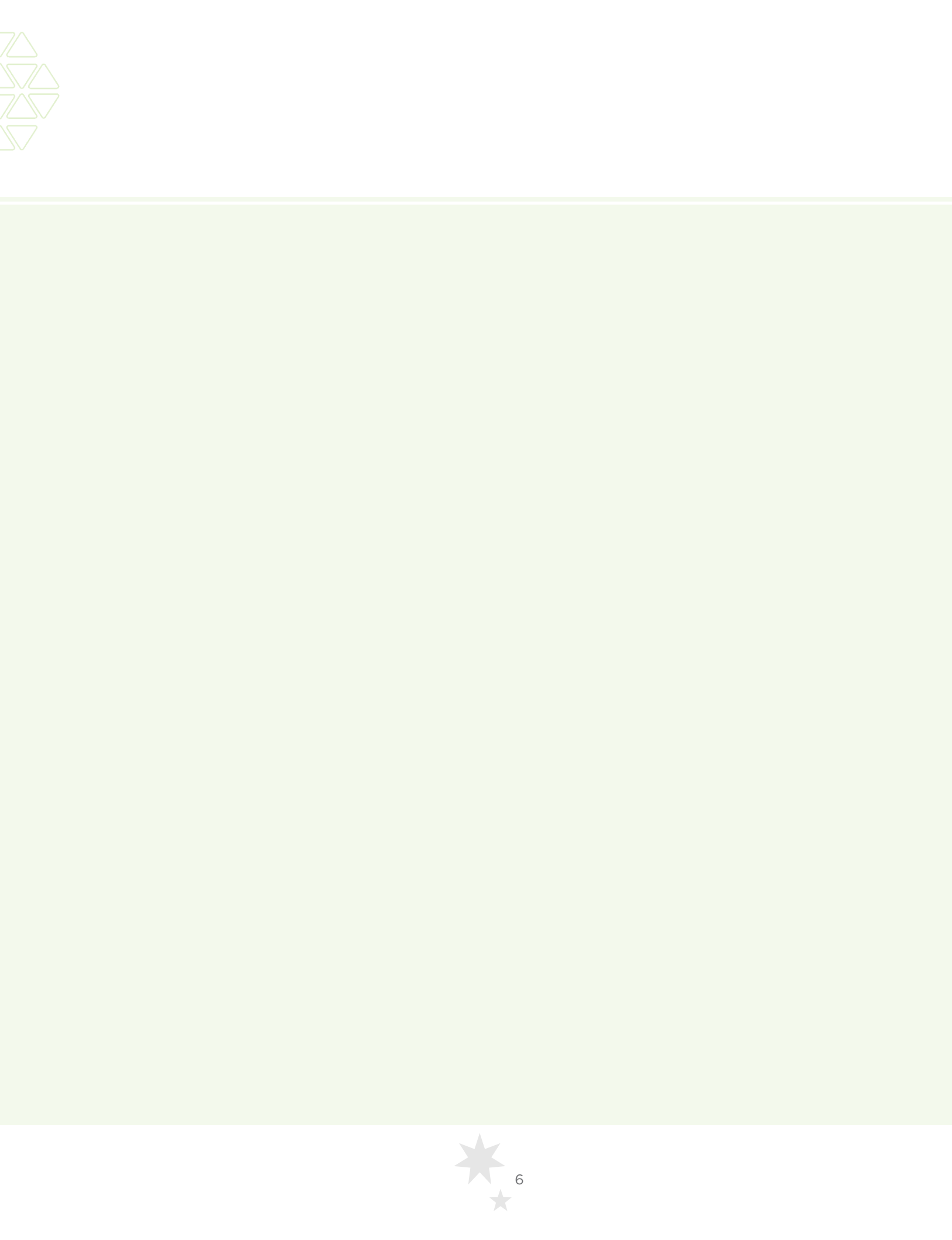
Er zijn echter niet alleen de natuurlijke rijkdommen en de primaire sector: Nieuw-Zeeland kan ook rekenen op een internationaal erkende filmindustrie.

Er werden meer dan 200 films gedraaid en een steeds groter deel daarvan wordt door buitenlandse producties gefinancierd. De reputatie van de Nieuw-Zeelandse filmindustrie is er snel op voortuitgegaan dankzij een aantal zeer belangrijke producties zoals "The Lord of the Rings", "King Kong" en "Avatar". In 1978 werd een Nieuw-Zeelandse filmcommissie opgericht om te komen tot een hoge *return on investment*, zowel op financieel als op cultureel vlak.

De natuur in Nieuw-Zeeland levert het land niet alleen positieve dingen op. Het land werd in september 2010 en februari 2011 door twee aardbevingen getroffen. De regering zal in de eerste plaats dan ook inspanningen moeten leveren voor de heropbouw na die natuurrampen. De gevolgen van die aardbevingen zijn fiscaal nadelig, maar vormen de komende jaren ook een stimulans voor de economische groei.

Na een stand van zaken van de huidige macro-economische toestand in Nieuw-Zeeland geeft deze studie een sectorale analyse van het land, waarbij we ons zullen toespitsen op drie zeer dynamische domeinen. We zullen in detail ingaan op de landbouwindustrie, de film- en audiovisuele industrie en tot slot de bouw- en infrastructuursector. We sluiten af met een hoofdstuk over de zeden en gewoonten die in de Nieuw-Zeelandse zakenwereld gangbaar zijn.

INHOUD

1 ALGEMENE GEGEVENS	9
2 ECONOMISCHE GEGEVENS	13
2.1 KERNINDICATOREN	14
2.1.1 BBP	14
2.1.2 INFLATIE	20
2.1.3 WISSELKOERSEN	22
2.2 BUITENLANDSE HANDEL	24
2.2.1 HANDELSBETREKKINGEN OP WERELDVLAK	24
2.2.2 HANDELSBETREKKINGEN MET BELGIË	27
2.3 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN	30
2.4 RISICOBEOORDELING	32
2.4.1 RISICOBEOORDELING DOOR DE NATIONALE DELCREDEREDIENST	32
2.4.2 ANDERE RISICO-INDICATOREN	33
3 SECTORALE BENADERING	35
3.1 BOUW	36
3.2 FILMINDUSTRIE	40
3.3 LANDBOUW- EN VOEDINGSMIDDELENINDUSTRIE	42
4 GEDRAGSCODE	45
5 NUTTIGE ADRESSEN	49
5.1 IN BELGIË	50
5.2 IN NIEUW-ZEELAND	51
5.3 NUTTIGE WEBSITES	53
6 BRONNEN	55

ALGEMENE GEGEVENS

Nieuw-Zeeland bestaat uit zestien regio's en een territoriale autoriteit (de Chathameilanden). Het land werd in 1907 onafhankelijk als dominion van het Britse Rijk. Het staatshoofd bleef de Britse koningin, vandaag Elisabeth II van Engeland. De hoofdstad van Nieuw-Zeeland is Wellington.

» De Nieuw-Zeelandse bevolking veroudert (met een gemiddelde leeftijd van 37 jaar, daar waar de gemiddelde leeftijd op wereldvlak 29 jaar is) en neemt lichtjes toe: 4,3 miljoen inwoners in 2012 (+0,863 % in vergelijking met 2011), waarvan 86 % in een stedelijk gebied woont. De dichtstbevolkte steden zijn Auckland (1,36 miljoen inwoners) en Wellington (0,45 miljoen).

- De bevolking op het Nieuw-Zeelandse grondgebied bestaat voor 50,25 % uit vrouwen en voor 49,75 % uit mannen.
- De levensverwachting is vergelijkbaar met die van de andere ontwikkelde economieën: 78,7 jaar voor de mannen en 82,81 jaar voor de vrouwen.
- De bevolking bestaat voor 56,8 % uit Europeanen. De Aziaten vertegenwoordigen 8 % van de bevolking. De overige 35,2 % bestaat uit Maori (3,9 %), bewoners van de eilanden in de Stille Oceaan (4,6 %) en allerlei etnische groepen (23,2 %).
- De meeste Nieuw-Zeelanders die een religie aanhangen, zijn protestant (38,6 % van de totale bevolking) of rooms-katholiek (12,6 %). Vrijzinnigen vertegenwoordigen 32,2 % van het totaal.

» De oppervlakte van Nieuw-Zeeland bedraagt 267.710 km². Daarmee is het het 76^e grootste land ter wereld (9 maal België). Slechts 12,46 % van de bodem wordt bewerkt.

» De natuurlijke rijkdommen zijn ijzererts, zand, aardgas, steenkool, hydro-elektriciteit, goud en kalksteen.

» De officiële talen zijn het Engels en het Maori.

» Het Nieuw-Zeelandse klimaat is gematigd met sterke regionale verschillen. Auckland is de vochtigste stad. In november bedraagt de gemiddelde temperatuur er 13,3 °C, terwijl Wellington een zeeklimaat kent, met zachte winters en frisse zomers. In november bedraagt de gemiddelde temperatuur er 16,6 °C.

» De nationale munt van Nieuw-Zeeland is de Nieuw-Zeelandse dollar (NZD). Op 28 september 2012 was 1 euro 1,5536 Nieuw-Zeelandse dollar waard (bron: Eurostat).

» De prijs van de Big Mac (door het weekblad The Economist gebruikt om een beeld te geven van de koopkracht van de diverse deviezen) bedroeg in januari 2012 gemiddeld 4,05 USD, tegenover 4,43 USD in de eurozone, wat betekent dat de koopkracht van een dollar groter is in Nieuw-Zeeland dan in de eurozone.

» Tijdens de mondiale economische crisis tekende Nieuw-Zeeland een stijging van zijn *Human Development Index* (HDI) op: van de 20^e plaats in de wereldranglijst in 2009 steeg het naar de 3^e plaats in 2010. In 2011 stond het land 5^e, terwijl België de 18^e plaats bekleedde.

ECONOMISCHE GEGEVENS

2.1 KERNINDICATOREN

2.1.1. BBP

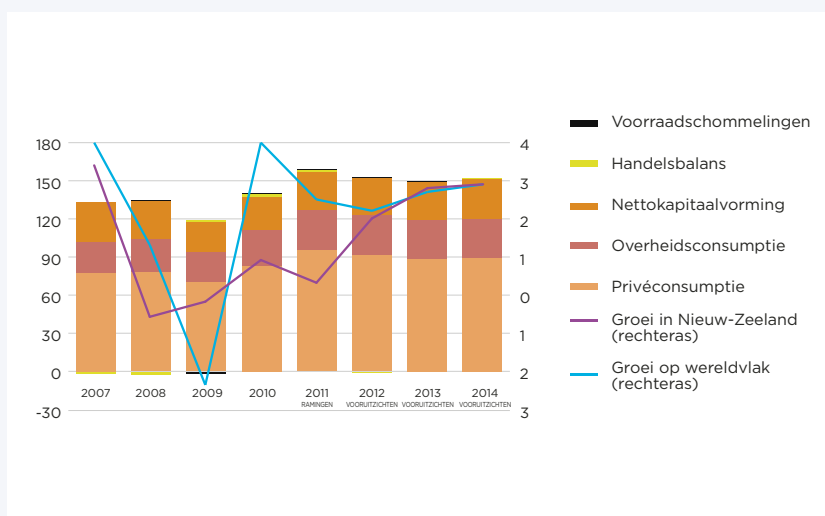
BBP in volume

In 2011 bedroeg het nominaal bruto binnenlands product van Nieuw-Zeeland 159,0 miljard USD. Het BBP per hoofd van de bevolking bedroeg dan weer 35.860 USD. Op basis van de vandaag beschikbare ramingen zou het BBP in 2012 152,4 miljard USD zijn, terwijl het BBP per hoofd van de bevolking 34.020 USD zou bedragen. Volgens de jongste cijfers van de Nieuw-Zeelandse autoriteiten zou het reële BBP van het land in 2012 met 2,0 % moeten stijgen (tegenover 0,3 % in 2011). De uitgaven voor privéconsumptie en investeringen, die in 2001 voor 0,9 % en -0,1 % bijdroegen tot de groei, zullen dat in 2012 voor respectievelijk 1,2 % en 0,9 % doen. De negatieve impact van de handelsbalans op de groei zou echter beperkter zijn dan in 2011 (-1,2 % tegenover -1,7 % in 2011).

Nieuw-Zeeland heeft een kleine open economie die gebaseerd is op de principes van de vrije handel. De economie is geografisch geïsoleerd. De landbouw en de industrie zijn er dan ook relatief sterk ontwikkeld om te kunnen beantwoorden aan de noden van de binnenlandse markt.

Het land is in grote mate aangewezen op zijn primaire sector (voornamelijk de landbouw) die zeer exportgericht is. Dit maakt de Nieuw-Zeelandse economie kwetsbaar voor prijsschommelingen en economische recessies.

BBP IN VOLUME (MILJARD COURANTE USD) EN GROEI VAN HET BBP, IN %

Bron: EIU

Nieuw-Zeeland onderhoudt nauwe handelsbetrekkingen met zowel Australië en de Verenigde Staten als met de Aziatische landen. In 2008 ondertekende het een vrijhandelsakkoord met China. Er lopen momenteel onderhandelingen met Australië om tot een economische eenheidsmarkt te komen.

Dankzij een duidelijk en transparant beleid biedt Nieuw-Zeeland een stabiel en investeringsvriendelijk zakenklimaat.

Recente ontwikkelingen

Tussen 2000 en 2007 ontwikkelde de Nieuw-Zeelandse economie zich sterk dankzij de aanzienlijke toename van de privéconsumptie en de vastgoedinvesteringen ("residential investments").

Begin 2008 vertraagde de Nieuw-Zeelandse economie, vóór het begin van de economische crisis op wereldvlak. Dit was het gevolg van de droge zomer 2007/2008 die leidde tot een lagere landbouwproductie.

Bovendien daalde in 2008 de privé-consumptie sterk als gevolg van de stijgende brandstof- en voedselprijzen. Tegelijk leidden de hoge rentevoeten en de daling van de vastgoedprijzen tot minder investeringen in residentieel vastgoed. Toen in september 2008 de mondiale economische crisis losbarstte, ging de Nieuw-Zeelandse economie er nog verder op achteruit.

De economische crisis op wereldvlak

Nieuw-Zeeland kende tussen 2008 en de eerste helft van 2009 een periode van recessie. Toch is de economische vertraging relatief beperkt gebleven in vergelijking met andere landen. Volgens de OESO was Nieuw-Zeeland tijdens de economische crisis het 7^e minst getroffen land van haar 34 leden.

De Nieuw-Zeelandse regering en centrale bank hebben onder meer de volgende maatregelen genomen om de impact van de economische crisis te beperken:

- » de verlaging van de basisrentevoet ("official cash rate") van 8,25 % vóór juli 2008 tot 2,5 % in april 2009;
- » een vlottere toegang tot financiering voor de banken en de invoering van bankgaranties om het vertrouwen in de banksector te herstellen;
- » de gewaarborgde beschikbaarheid van liquide middelen voor de banksector;
- » de verlaging van bepaalde belastingen;

- » andere maatregelen om de effecten van de crisis te verzachten.

Economische heropleving

Vanaf 2010 veerde de Nieuw-Zeelandse economie weer op, grotendeels dankzij de uitvoer. Die ging hoofdzakelijk naar China, waar de vraag naar zuivelproducten, vlees en hout zeer groot was. Dit, in combinatie met historisch hoge exportprijzen, zorgde ervoor dat de Nieuw-Zeelandse economie in 2010 kon groeien met het hoogste percentage sinds 2008.

Ondanks de herstelmaatregelen en de gunstige exportvoorwaarden was de heropleving minder uitgesproken dan gehoopt. Gezinnen, bedrijven en landbouwers blijven immers voorzichtig en trachten hun financiën opnieuw op de rails te krijgen na het doorslaan van de vastgoedmarkt. Ook de twee vernietigende aardbevingen van september 2010 en fe-

bruari 2011 hebben de heropleving afgeremd.

In 2011 vormden de organisatie van het Wereldkampioenschap Rugby (RWC), de uitzonderlijke groei van de productie in de herderseconomie en de hoge exportprijzen een tegengewicht voor de economische effecten van de binnenlandse natuurrampen (aardbevingen), de externe rampen (tsunami in Japan) en van de crisis met de staatsschulden in Europa.

Aardbeving in Canterbury

Na een eerste aardbeving op 4 september 2010 werd de regio Canterbury op 22 februari 2011 opnieuw door een aardbeving getroffen. Die laatste was de tweede dodelijkste in de Nieuw-Zeelandse geschiedenis.

De aardbevingen en hun naschokken veroorzaakten aanzienlijke schade, geraamd op 15 miljard USD (onge-

veer 10 % van het BBP). Ze hadden ook een rechtstreekse impact op de tewerkstelling in de regio. Die daalde met 8 %, terwijl ze in de rest van het land met 2,8 % steeg.

Dankzij de opruim- en slooptactiviteiten kon de onmiddellijke impact op de groei wel wat worden beperkt. Veel ondernemingen konden de getroffen zone ook verlaten en de landbouw- en industriële productie in het gebied ondervond niet al te veel schade.

Evolutie op korte en middellange termijn

Op korte termijn zal de overheid zich blijven concentreren op de heropbouw en ondersteuning na de aardbevingen van september 2010 en februari 2011. Dit zal de fiscale inkomsten aanzienlijk aantasten, maar zou de komende jaren ook een stimulans voor economische groei moeten zijn.

Tegelijk blijft de regering pleiten voor budgettaire voorzichtigheid en zal ze

economische herstelplannen, onder meer in de mijnindustrie, in gang zetten.

Volgens de analisten van de *Economist Intelligence Unit* (EIU) zou Nieuw-Zeeland tegen 2014 van de 13^e plaats naar de 8^e plaats moeten stijgen in termen van "business environment". De toename van die indicator wijst op een gunstig zaken- en investeringsklimaat.

Gedurende diezelfde periode zouden de marktopportunities slechts zeer langzaam toenemen, voornamelijk als gevolg van het geringe bevolkingsaantal en het geografische isolement.

Het BBP zou in 2012 met 2,0 % moeten stijgen (tegenover 0,3 % in 2011) en met 2,8 % tot 3,1 % tussen 2013 en 2015. De economische groei in 2012 zal hoofdzakelijk afkomstig zijn van de privéconsumptie en de netto vaste kapitaalvorming. De privéconsumptie zal toenemen met 1,9 %, wat duidelijk meer is dan in 2011, maar

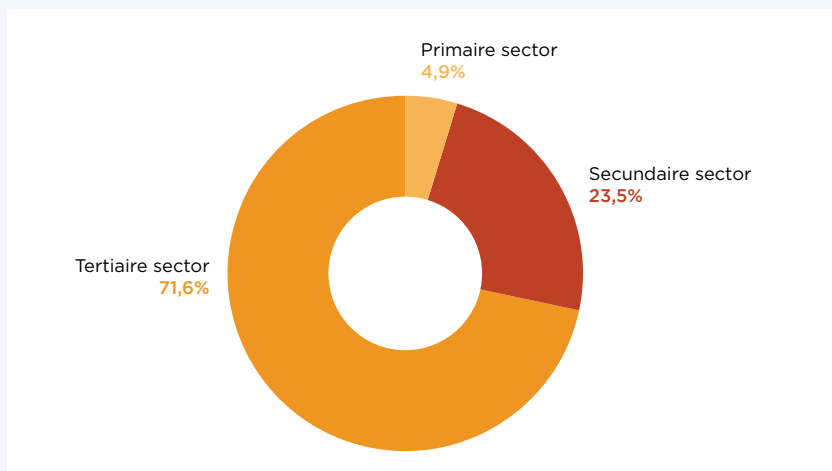
nog steeds minder dan vóór de crisis. De gezinnen zullen immers voorzichtig blijven en veeleer sparen en hun schulden terugbetalen. De netto vaste kapitaalvorming zou in 2012 dan weer moeten stijgen met 3,8 %. De exportdiversificatie zou voor de economische groei in 2012 slechts een beperkte rol spelen. De investeringen en meer bepaald de investeringen die verband houden met de heropbouw zouden echter in grote mate bijdragen tot de groei van het BBP.

Op langere termijn, tussen 2013 en 2020, zou het BBP dankzij een hogere productiviteit jaarlijks moeten groeien met 3,7 %. De jaarlijkse groei van het BBP zou tussen 2021 en 2030 echter opnieuw afnemen door de geringe toename en de vergrijzing van de bevolking en vanwege een daling van de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling.

Sectorale samenstelling van het BBP

SECTORALE SAMENSTELLING VAN HET BBP IN 2011, IN %

Bron : EIU

Primaire sector

Deze sector groepeerde alle activiteiten voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen zoals de landbouw, de visvangst, de bosbouw, de mijnbouw en andere ontginningen.

Het aandeel van de primaire sector in de Nieuw-Zeelandse economie blijft reeds een aantal jaren relatief stabiel en vertegenwoordigde in 2011 4,9 % van het BBP. De sector blijft echter van fundamenteel belang voor de economie van het land, zowel voor de uitvoer als voor de jobcreatie.

“De groene groei zou bijdragen tot de consolidatie op lange termijn van het Nieuw-Zeelandse groeipotentieel. Omdat Nieuw-Zeeland goederen en diensten uit natuurlijke rijkdommen uitvoert, bouwde het zijn imago op rond de milieu-integriteit van

producten en beleid.” — OESO, *Economic Survey of New Zealand 2011*.

Landbouw

De landbouwsector verschaftte in 2010 aan 336.000 een baan, d.i. 7,7 % van de actieve bevolking. Nieuw-Zeeland is een wereldleider voor de productie van kiwi's (2^e grootste producent ter wereld), lamsvlees (3^e) en wol (3^e).

In 2010 bestond de plantaardige productie voornamelijk uit fruit (kiwi's, appels, druiven, enz.), granen (tarwe, gerst, maïs, enz.) en groenten (tomaaten, pompoenen, wortelen, enz.). De productie van fruit en granen daalde in 2010, terwijl de productie van groenten stabiel is gebleven.

Naast de plantaardige productie is Nieuw-Zeeland ook een belangrijke speler in de veeteelt (zuivelproducten,

vlees, wol, enz.). In 2010 telde de vee-stapel ongeveer 33 miljoen schapen en bijna 10 miljoen runderen. Tussen 2005 en 2010 is de zuivelproductie blijven toenemen, terwijl de vleesproductie er in dezelfde periode op achteruitging.

Ook de bijenteelt is een volwaardig segment van de Nieuw-Zeelandse primaire sector, aangezien de honingproductie in termen van volume de 17^e grootste landbouwproductie van het land vormt.

De landbouwproducten die Nieuw-Zeeland het meest uitvoert zijn volle poedermelk, lamsvlees, ontbeend rundvlees, boter van koemelk en magere poedermelk, maar ook andere producten zoals wijn, wol en honing, enz.

Visserij

Nieuw-Zeeland beschikt over enorme visvoorraden. Zijn Exclusieve Economische Zone (EEZ) is een van de grootste ter wereld. De niet-vervuilde kusten zijn ideaal voor aquacultuur en het land ligt bezaaid met meren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de visserijsector in aanzienlijke mate bijdraagt tot de economie van het land.

Nieuw-Zeeland heeft geen specifieke gedragscode voor de visserij of de aquacultuur, maar stemt volledig in met de *Food and Agriculture Organization's Code of Conduct for Responsible Fisheries* (Gedragscode voor verantwoordelijk vissen van de FAO).

In 2011 werd de Nieuw-Zeelandse export van visserijproducten, die met 5,8 % steeg, gecijferd op meer dan 1,5 miljard

Nieuw-Zeelandse dollar. De voornaamste soorten die worden uitgevoerd, zijn groene mosselen, hoki, makreel, pijlintvis en tonijn. De voornaamste exportmarkten waren Hong Kong, Australië, de Verenigde Staten en Japan.

Bosbouw

Het klimaat en de bodem in Nieuw-Zeeland zijn geschikt voor bosbouw. De bossen beslaan een oppervlakte van 1,8 miljoen hectare en vertegenwoordigen 99 % van de houtproductie van het land. In 2011 werd 26,1 miljoen m³ hout geproduceerd. Ongeveer 70 % van die productie wordt (in verschillende vormen) uitgevoerd, wat bijna 10 % is van de totale uitvoer van Nieuw-Zeeland. De voornaamste klanten zijn India, China en Zuid-Korea.

Tegen 2020 zou de jaarlijkse houtproductie 35 miljoen m³ moeten bedragen. Die groei in de productie zal echter afhankelijk zijn van de ontwik-

kelingen op de markten en de logistieke omstandigheden (houtverwerkingscapaciteit, transportcapaciteit, enz.).

Energie en mineralen

Nieuw-Zeeland beschikt over grote energievoorraden uit steenkool en aardgas. Dankzij het klimaat en de geografische structuur van het land konden ook de hernieuwbare energiebronnen zich sterk ontwikkelen.

Steenkool is de belangrijkste energiebron van het land. De productie ervan is sterk toegenomen door de grotere vraag naar het product als gevolg van de economische wereldcrisis. Naast steenkool zijn de voornaamste mineralen goud, zilver, ijzererts en allerlei industriële mineralen en stenen voor de bouwsector.

De productie van aardgas dient in hoofdzaak voor de opwekking van

elektriciteit en voor de behoeften van de industrie en de gezinnen. De aardolieproductie wordt voornamelijk uitgevoerd.

Ongeveer 70 % van de nationale elektrische energieproductie is afkomstig van hernieuwbare energiebronnen (hydro-elektriciteit en windenergie), terwijl de rest voortkomt uit thermale en geothermale bronnen.

Recent werd opnieuw een grotere belangstelling merkbaar voor de ontginning van de energetische en minerale rijkdommen als bron van groei voor het land.

Secundaire sector

Met de "secundaire sector" bedoelen we alle activiteiten die als einddoel hebben een natuurlijke grondstof tot een afgewerkt product te verwerken. Dit omvat dus tal van vormen van industrie, maar ook sectoren zoals de bouw.

De secundaire sector is van vrij groot belang voor het land. In 2011 vertegenwoordigde de sector 23,5 % van alle economische activiteiten van Nieuw-Zeeland.

Verwerkende industrie

In 2011 vertegenwoordigde de verwerkende industrie 12,2 % van het BBP en werkte 10,3 % van de actieve bevolking in de sector. De sector groeide tot in 2003 alvorens vier jaar lang een negatieve groei op te tekenen als gevolg van de opwaardering van de Nieuw-Zeelandse dollar die het internationale concurrentievermogen van Nieuw-Zeeland aantastte. Tijdens de

mondiale economische crisis daalde de vraag op wereldvlak en werd de achteruitgang in de verwerkende industrie nog uitgediept. Vanaf 2010 keerde de situatie en veerde de verwerkende industrie weer op.

De voornaamste tak van de verwerkende industrie in Nieuw-Zeeland is de voedingsmiddelenindustrie. Die industrie produceert kwaliteitsproducten voor zowel de binnenlandse als de buitenlandse markt. In 2011 was de verkoop van de voedingsmiddelenindustrie meer dan 40 miljard dollar waard en bijna de helft ervan had betrekking op de uitvoer van vlees en zuivelproducten.

De andere takken van de Nieuw-Zeelandse verwerkende industrie produceren olie- en steenkoolproducten, geneesmiddelen, metalen, hout en papier, machines en uitrustingen, als ook transportmaterieel.

Bouw en infrastructuur

Ook de bouwsector is een belangrijke sector in Nieuw-Zeeland aangezien hij werk verschaft aan ongeveer 180.000 mensen. De Nieuw-Zeelandse regering speelt een prominente rol op het vlak van de bouwreglementering.

De heropbouw na de aardbeving van Canterbury, onder supervisie van de CERA ("Canterbury Earthquake Recovery Authority"), zou de komende jaren een motor van economische groei moeten zijn. De kostprijs van die heropbouw wordt geraamd op meer dan 15 miljard dollar (het heropbouwen van meer 10.000 huizen en de zakenwijk van de stad).

De "National Infrastructure Unit" stelde in juli 2011 zijn tweede nationaal plan op om de algemene krachtlijnen uit te tekenen voor de planning, financiering, bouw en het gebruik van de volledige economische en sociale infrastructuur. Met dit plan tracht de regering de bestaande infrastructuur zo goed mogelijk te gebruiken en de nieuwe investeringen zo efficiënt mogelijk aan te wenden.

"The government's objective is for New Zealand's infrastructure to be a means to permanently lift the sustainable growth rate of the economy, through increased productivity and improved management of Crown assets".

Bron: boodschap op de onthaalpagina van de website "National Infrastructure Unit"

Tertiaire sector

Met de "tertiaire sector" bedoelen we de economische activiteiten uit handel, administratie, transport, financiële en vastgoedactiviteiten, diensten aan ondernemingen en particulieren, onderwijs, gezondheid en sociale actie.

De tertiaire sector heeft een belangrijk aandeel in de Nieuw-Zeelandse economie. De sector groeide tussen 2000 en 2007, maar die groei vertraagde tijdens de recessie in 2008. De groeivertraging was echter niet zo uitgesproken als in de andere takken van de economie. Aangezien de evolutie van de tertiaire sector gunstiger was dan in de rest van de economie steeg het aandeel ervan in het Nieuw-Zeelandse BBP van 66 % in 2004 tot 71 % in 2011.

Transport

Transport is een sleutelsector in de Nieuw-Zeelandse economie, niet enkel vanwege de exportafhankelijkheid van Nieuw-Zeeland, maar ook omwille van de geografische structuur van het land (een land verdeeld in twee grote eilanden voor een totale oppervlakte van meer 2.000 km) en de spreiding van de bevolking. De uitbouw van doeltreffende transportinfrastructuur heeft dus een zeer hoge kostprijs, gelet op het aantal inwoners. Het transport speelt echter een dominante rol in de economische groei van het land.

Toerisme

Toerisme is een sleutelsector voor Nieuw-Zeeland. In 2011 werd het aantal toeristen dat Nieuw-Zeeland aandeed op 2,8 miljoen geraamd, d.i. het equivalent van 65 % van de Nieuw-Zeelandse bevolking. Meer dan een miljoen toeristen was afkomstig uit Australië. De andere toeristen kwamen vooral uit het Verenigd Koninkrijk (9,0 %), de Verenigde Staten (7,3 %) en China (5,3 %). Wat opvalt, is dat er een verband is tussen het aantal toeristen en de wisselkoers van de Nieuw-Zeelandse dollar. Aangezien die momenteel hoog staat, valt de komende maanden een lichte daling van het aantal toeristen te verwachten.

Telecommunicatie

Nieuw-Zeeland was een van de eerste landen om zijn telecommunicatiesector voor de concurrentie open te stellen. Dat gebeurde in 1989. *Telecom New Zealand* werd in 1990 geprivatiseerd en de meeste concurrenten

zijn privéondernemingen. Momenteel investeert de regering in ultrasnel internet met als doel tegen 2019 in 75 % van het land dekking te verzekeren. Ook de privésector bleef niet achter: de financiële bijdrage ervan overstijgt zelfs die van de openbare sector.

Filmindustrie

In 1978 werd een Nieuw-Zeelandse filmcommissie opgericht om Nieuw-Zeelandse films te financieren. Het uiteindelijke doel was een grote *return on investment*, zowel op financieel als op cultureel vlak. Sinds de oprichting van die commissie werden er meer dan 200 Nieuw-Zeelandse films gedraaid, waarvan een steeds groter deel door buitenlandse producties wordt gefinancierd. De reputatie van de Nieuw-Zeelandse filmindustrie is er steeds beter op geworden dankzij een aantal belangrijke producties zoals "The Lord of the Rings", "King Kong" en "Avatar". In 2011 boekte de filmindustrie 3 miljard NZD winst. Het hoofdstuk "Filmindustrie" gaat dieper in op het onderwerp.

2.1.2. INFLATIE

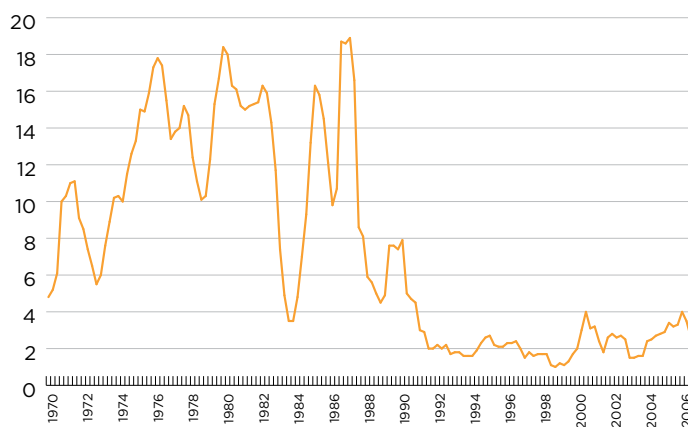
Met de goedkeuring in 1989 van de wet betreffende de *Reserve Bank of New Zealand* is Nieuw-Zeeland een van de pioniers op het vlak van de regulering van de inflatie. Sindsdien hebben tal van centrale banken uit de hele wereld dat voorbeeld gevolgd.

De "*Policy Target Agreement (PTA)*" die werd afgesloten door de gouverneur van de *Reserve Bank of New Zealand* en de minister van Financiën streeft naar de stabiliteit van de prijzen (door de lokale productie te reguleren) en die van de rentevoeten en wisselkoersen. Sinds september 2002 heeft het akkoord tot doel de inflatie binnen een marge van 1 % tot 3 % te houden. Het meest recente akkoord

dateert van december 2008 na het aantreden van de nieuwe regering, maar aangezien geen enkele grondige verandering heeft plaatsgevonden, blijft het doel nog altijd de inflatie tussen 1 % en 3 % te houden.

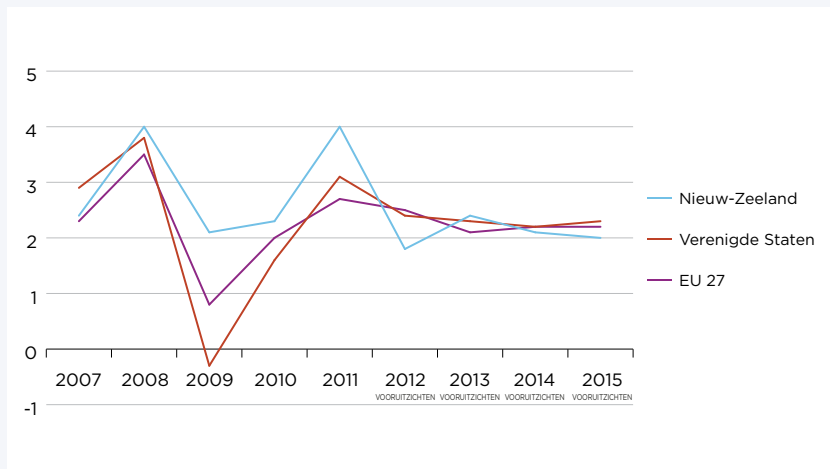
Sinds die regulering van kracht werd, ging de Nieuw-Zeelandse economie er duidelijk op vooruit in vergelijking met de jaren 1970-1980. De inflatie daalde immers sterk in de jaren 1990 en ging van gemiddelde percentages van meer dan 10 % in de jaren 1970 en 1980 naar een gemiddelde van 2,4 % in de jaren 1990. Sinds 2000 bedroeg de Nieuw-Zeelandse index van de consumptieprijzen gemiddeld 2,7 %.

INFLATIE, IN %

Bron: Reserve Bank of New Zealand

INFLATIE, IN %

Bron: EIU

De inflatie liep in 2008 op tot 4,0 % als gevolg van de prijsstijgingen voor brandstoffen en voedingswaren, alvorens in 2009 en 2010 terug te dalen tot de marge die werd vastgelegd door de "Policy Target Agreement (PTA)".

Eind 2010 steeg de inflatie aanzienlijk als gevolg van de verhoging van de belasting op goederen en diensten (*good and service tax - GST*) die op 1 oktober 2010 van 12,5 % op 15 % werd gebracht, wat een directe weerslag had op de consumenten. De inflatie steeg dus en liep in 2011 op tot 4,0 %.

Volgens de ramingen van de *Economic Intelligence Unit* daalde de CPI (Consumer Price Index) in 2012 opnieuw tot 1,8 %, voornamelijk omdat de GST niet meer in rekening wordt gebracht bij de berekening van de index, maar ook en vooral omdat de prijzen van de

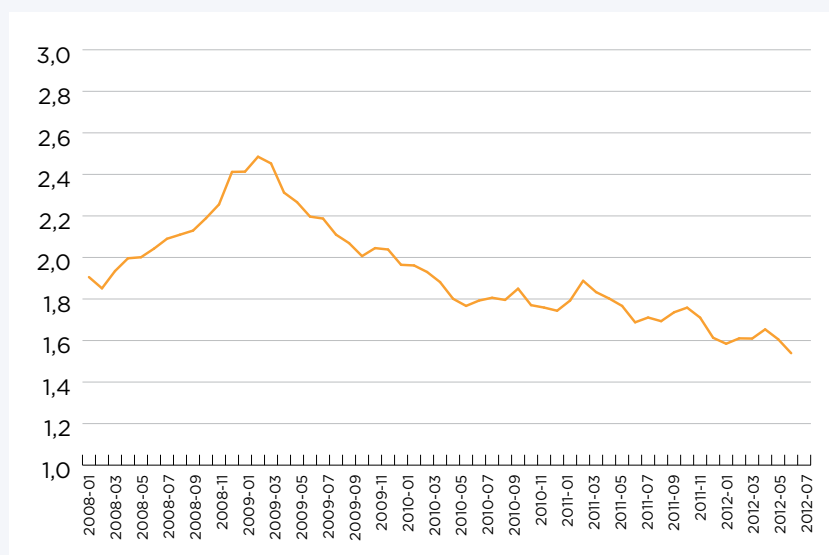
voedingsproducten (plantaardige producten) en de telecommunicatie sterk daalden.

De inflatie zou tot in 2015 gematigd moeten zijn en rond de 2,0 % moeten schommelen. De CPI zou eind 2012 en in 2013 immers opnieuw lichtjes moeten stijgen. Een groter risico op inflatie bestaat er echter als de heropbouw na de aardbevingen te snel gebeurt, wat een flessenhals voor de bevoorrading van bouwmaterialen zou veroorzaken.

2.1.3. WISSELKOERSEN

WISSELKOERSEN EUR/NZD

Bron: Eurostat

De Nieuw-Zeelandse dollar stijgt sinds een aantal jaren aanzienlijk in waarde. Tussen februari 2009 en juli 2012 ging de wisselkoers van de Nieuw-Zeelandse munt van 2,485 EUR/NZ\$ naar 1,539 EUR/NZ\$, een stijging met bijna 40 %.

Die evolutie vormt een buitenkans voor de Belgische ondernemingen omdat de producten die Nieuw-Zeeland uit België invoert een comparatief voordeel hebben en minder duur zijn dan de Nieuw-Zeelandse producten. Er zijn verschillende verklaringen voor die waardevermeerdering van de Nieuw-Zeelandse dollar ten aanzien van de euro. Ten eerste zijn er de economi-

sche crisis op wereldvlak en de uitgesproken gevolgen daarvan in Europa.

Die snelle opwaardering is niet gunstig voor Nieuw-Zeeland dat zeer afhankelijk is van zijn buitenlandse handel en dus gevoelig is voor de opwaardering van zijn munt, waardoor die minder aantrekkelijk wordt in termen van aankoop.

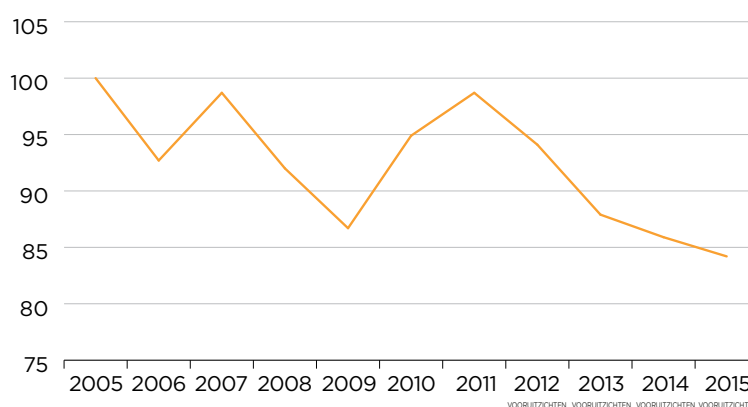
De Centrale Bank van Nieuw-Zeeland kan op de markten tussenkomen om invloed uit te oefenen op het niveau van de wisselkoers, hoofdzakelijk wanneer die uitzonderlijk en ongerechtvaardigd is ten aanzien van de economische doelstellingen van het land.

REËLE EFFECTIEVE WISSELKOERS (2005=100)

Naast de wisselkoers ten aanzien van de euro lijkt het ook verstandig de reële effectieve wisselkoers van Nieuw-Zeeland te analyseren. Die is vaak een betere indicator van de economische situatie van een land. Hij houdt rekening met de index van de consumentenprijzen en geeft de nominale wisselkoers een gewicht mee volgens een deviezenkorf die representatief is voor de in- en uitvoer van het land. Daardoor is hij meer een indicator van het concurrentievermogen van het land in kwestie.

Die geeft aan dat het concurrentievermogen van Nieuw-Zeeland tussen 2007 en 2009 verbeterde alvorens tussen 2009 en 2011 opnieuw af te nemen, voornamelijk vanwege de zwakere Amerikaanse dollar.

Volgens de prognoses van de *Economic Intelligence Unit* zou het concurrentievermogen van Nieuw-Zeeland opnieuw moeten verbeteren, aangezien de komende jaren zijn reële effectieve wisselkoers zou moeten dalen.

Bron: EIU

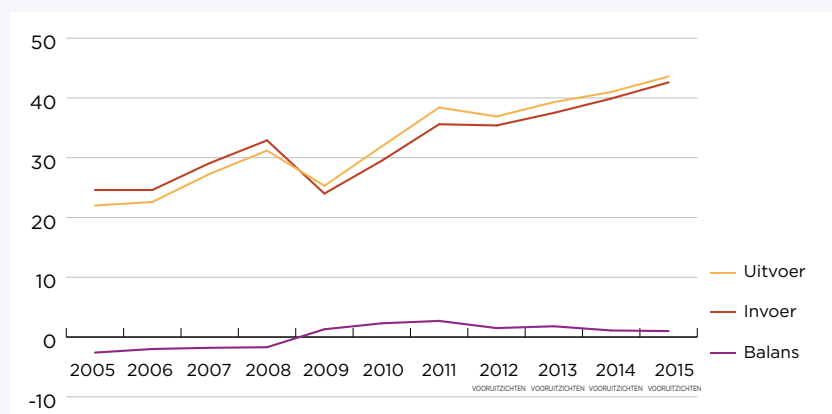

2.2 BUITENLANDSE HANDEL

2.2.1. HANDELSBETREKKINGEN OP WERELDVLAKE

INTERNATIONALE GOEDERENSTROOM, IN MILJARD USD, TEGEN CONSTATE PRIJZEN

Bron: EIU

De buitenlandse handel is van fundamenteel belang voor Nieuw-Zeeland. De uitvoer van de primaire sector is aanzienlijk, net als die van de fabricaten. De combinatie hiervan met de belangrijke invoer van grondstoffen en uitrustingsgoederen maakt van Nieuw-Zeeland een land dat zeer aantrekkelijk is voor de buitenlandse handel.

Nieuw-Zeeland is daarom gevoelig voor prijsschommelingen en economische crisissen. Dat betekent ook dat het land sterk afhankelijk is van zijn buitenlandse handel om zijn groei te ondersteunen. Het land is zich bewust van die broosheid en stippelde een beleid uit van (geografische en productgerichte) uitvoerdiversifica-

tie, bijvoorbeeld door de ondertekening van een vrijhandelsakkoord met China in 2008. Momenteel lopen er ook onderhandelingen met Australië met het oog op een economische eenheidsmarkt.

In absolute waarde is de handelsbalans vrij beperkt. De Nieuw-Zeelandse invoer en uitvoer vertonen immers cijfers die dicht bij elkaar blijven liggen en op gelijkaardige wijze evolueren. Terwijl de handelsbalans voor de goederen tot in 2008 een tekort vertoonde, werd dat tekort vanaf 2009 een overschot, waarbij de invoer meer te lijden had onder de economische crisis op wereldvlak dan de uitvoer. Sinds 2009 vertoont de handelsbalans van Nieuw-Zeeland een

overschot. Volgens de ramingen van de *Economic Intelligence Unit* zou dat overschot minstens tot in 2015 moeten aanhouden.

Nieuw-Zeeland exporteert hoofdzakelijk naar Australië, China en de Verenigde Staten. Die drie grootste klanten vertegenwoordigden in 2011 niet minder dan 43,3 % van de Nieuw-Zeelandse uitvoer. Het belang van de Europese Unie als klant van Nieuw-Zeeland is momenteel beperkt (8,0 % van de uitvoer in 2011). In 2011 behoorde het Verenigd Koninkrijk niettemin tot de tien voornaamste klanten van Nieuw-Zeeland met 3,3 % van de totale Nieuw-Zeelandse uitvoer. In 2009 stelde Nieuw-Zeeland aan de EU voor onderhandelingen aan te vatten over een globaal akkoord dat vrijhandelsclausules zou omvatten, maar dat momenteel nog geen ingang heeft gevonden. De gezamenlijke verklaring EU/Nieuw-Zeeland die in 2007 werd goedgekeurd, blijft dus de basis van de bilaterale betrekkingen.

Als we de voornaamste klanten van het land meer in detail analyseren, vinden we de volgende landen terug:

- » Australië (22,6 %),
- » China (12,4 %),
- » Verenigde Staten (8,3 %),
- » Japan (7,1 %),
- » Zuid-Korea (3,5 %),
- » Verenigd Koninkrijk (3,3 %),

- » Taiwan (1,9 %),
- » Indonesië (1,9 %),
- » Maleisië (1,8 %).

Het land exporteert hoofdzakelijk producten uit de primaire sector en met name producten uit de landbouw. De Nieuw-Zeelandse landbouwsector is efficiënt en de toegevoegde waarde van de landbouwexport is sterk gestegen. Ook de industriële sector heeft bijgedragen tot de export en heeft Nieuw-Zeeland de kans gegeven te diversifiëren. In 2011 voerde Nieuw-Zeeland voornamelijk de volgende producten uit:

- » zuivelproducten (24,5 %),
- » vlees en eetbaar orgaanvlees (11,9 %),
- » hout en houten voorwerpen (6,9 %),
- » minerale brandstoffen (5,0 %),
- » fruit (3,3 %),
- » mechanische machines (3,1 %),
- » vis, schaaldieren en weekdieren (2,9 %),
- » aluminium en aluminium voorwerpen (2,7 %),
- » ijzer en staal (2,0 %).

Nieuw-Zeeland importeert hoofdzakelijk producten uit Australië, China en de Verenigde Staten. Deze landen

samen staan in voor 43,3 % van de Nieuw-Zeelandse invoer. De voornaamste leveranciers van Nieuw-Zeeland zijn:

- » Australië (16,3 %),
- » China (15,8 %),
- » Verenigde Staten (11,1 %),
- » Japan (6,1 %),
- » Singapore (4,8 %),
- » Duitsland (4,2 %),
- » Maleisië (3,3 %),
- » Zuid-Korea (3,2 %),
- » Thailand (3,0 %).

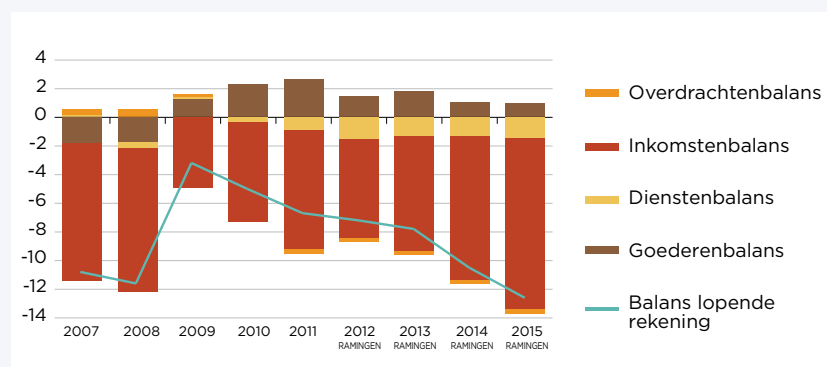
De ingevoerde producten lenigen vooral de noden van de Nieuw-Zeelandse industriële sector en hebben

dus een grotere toegevoegde waarde. In 2011 voerde Nieuw-Zeeland vooral de volgende producten in:

- » minerale brandstoffen (17,1 %),
- » mechanische machines (12,2 %),
- » voertuigen (9,2 %),
- » kunststoffen (8,7 %),
- » vliegtuigen (3,5 %),
- » optische instrumenten, fotografie-apparatuur, enz. (3,4 %),
- » farmaceutische producten (3,0 %),
- » papier en karton (2,5 %),
- » (niet-geweven) kleding (2,2 %).

De dienstenhandel wordt gedomineerd door het toeristische verkeer. Sinds 2005 is er een negatieve groei

BIJDRAGEN VAN DE VERSCHILLENDE COMPONENTEN VAN DE LOPENDE REKENING, MILJARD USD

Bron: EIU

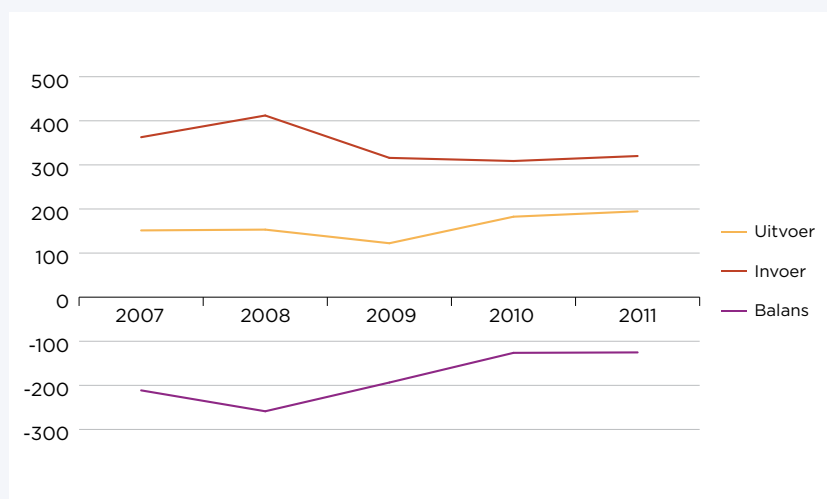
in de uitvoer van diensten (3,3 % in 2011), hoofdzakelijk vanwege de opwaardering van de Nieuw-Zeelandse dollar die een directe impact heeft gehad op het aantal bezoekers uit de Verenigde Staten, Japan en Europa. De dienstenbalans vertoonde in 2011 een tekort van 1,1 miljard Nieuw-Zeelandse dollar dat in 2012 en 2013 nog verder zou worden uitgediept.

Het tekort op de balans van de lopende rekening is dus deels te verklaren door het tekort op de dienstenbalans, maar vooral door het tekort op de inkomstenbalans. Sinds 2008 is het tekort op de inkomstenbalans veel groter geworden als gevolg van een daling van de winsten van de buitenlandse ondernemingen die actief zijn in Nieuw-Zeeland. Dat tekort wordt verklaard door commerciële omstandigheden die enigszins ongunstiger zijn en door betalingen van lagere inkomsten aan de bezitters van de Nieuw-Zeelandse schuld door de daling van zowel de nationale als internationale rentevoeten.

2.2.2. HANDELSBETREKKINGEN MET BELGIË

Goederenverkeer

BILATERALE GOEDERENSTROMEN TUSSEN BELGIË EN NIEUW-ZEELAND, IN MILJOEN EUR

Bron: Nationale Bank van België

De Belgische **export** naar Nieuw-Zeeland was in 2011 194,7 miljoen EUR waard, waarmee Nieuw-Zeeland de 75^e plaats bekleedde op de lijst van klanten van België. Na een lichte toename in 2007 en 2008 daalde de Belgische uitvoer naar Nieuw-Zeeland met 20,1 % in 2009 als gevolg van de economische crisis op wereldvlak. In 2010 bereikte die Belgische uitvoer opnieuw zijn niveau van voor de crisis dankzij een toename van 49,2 % terwijl de Belgische leveringen aan Nieuw-Zeeland in 2011 nog eens met 6,7 % stegen.

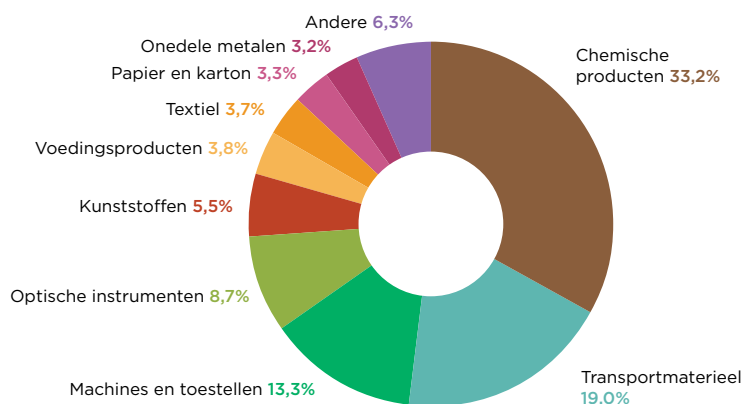
In 2011 vertegenwoordigde de Belgische **invoer** uit Nieuw-Zeeland dan weer een bedrag van 320,1 miljoen EUR, waarmee de archipel de

62^e grootste leverancier van België is. In 2008 ging de Belgische invoer uit Nieuw-Zeeland er met 13,6 % op vooruit. In 2009 nam hij echter af met 23,3 % en in 2010 nog eens met 2,2 %. In 2011 waren er opnieuw iets meer Belgische aankopen uit Nieuw-Zeeland.

Gedurende de geanalyseerde periode vertoonde de **handelsbalans** voor goederen met het land een tekort voor België, wat deels te verklaren valt door het feit dat de Europese invoer van melk en fruit via de Belgische havens gaat. Het tekort is echter wat kleiner geworden, voornamelijk dankzij de grotere uitvoer in 2010. In 2011 bedroeg het tekort 125,4 miljoen EUR.

SECTORALE SPREIDING VAN DE BELGISCHE UITVOER NAAR NIEUW-ZEELAND, IN 2011

Bron: Nationale Bank van België

In 2011 eigenden drie segmenten zich ongeveer 2/3 (65,5 %) van de Belgische uitvoer naar Nieuw-Zeeland toe. Het gaat meer bepaald om de volgende groepen van producten:

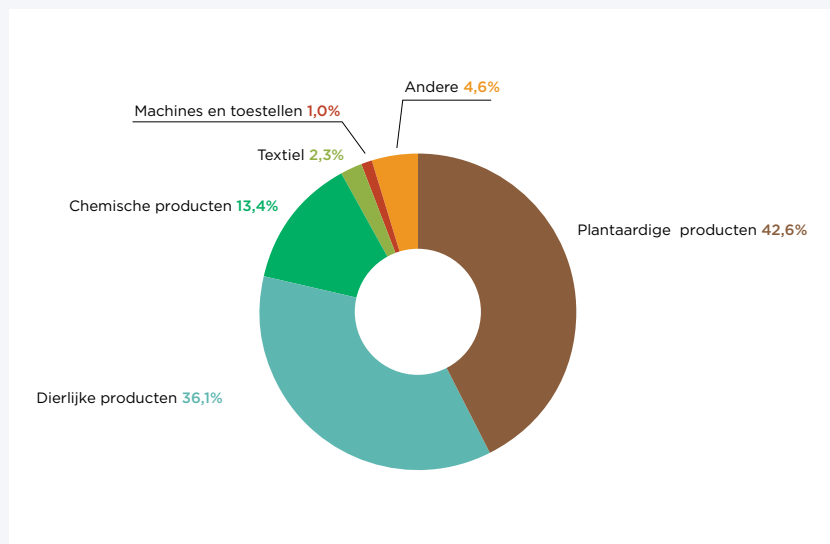
- » de **chemische producten**, vertegenwoordigden, met een bedrag van 64,6 miljoen, 33,2 % van de Belgische uitvoer naar Nieuw-Zeeland. Die export had voornamelijk (voor 71,0 %) betrekking op farmaceutische producten en meer bepaald op geneesmiddelen bestaande uit gemengde en niet-gemengde producten en bereid voor therapeutische of preventieve doeleinden;
- » het **transportmaterieel** (voornaamste subsegment: "Toerismewagens en andere motorvoertuigen voor hoofdzakelijk

personenvervoer") nam 19,0 % van de uitvoer voor zijn rekening en dat voor een bedrag van 37,0 miljoen EUR

- » de **machines en toestellen** (voornaamste subsegmenten: "luchtpompen en vacuümpompen, luchtcompressoren of compressoren met andere gassen en ventilatoren" en "andere machines en toestellen voor landbouw, tuinbouw, bosbouw, pluimveeteelt of bijenteelt") die 13,3 % van de Belgische uitvoer vertegenwoordigen met een totaalbedrag van 25,9 miljoen EUR.

SECTORALE SPREIDING VAN DE BELGISCHE INVOER UIT NIEUW-ZEELAND, IN 2011

Bron: Nationale Bank van België

In 2011 eigenden twee secties zich meer dan 3/4 (78,7 %) van de Belgische invoer uit Nieuw-Zeeland toe. Het gaat meer bepaald om de volgende groepen van producten:

- » de **plantaardige producten** (voornaamste subsegmenten: “aardbeien en frambozen” en “appels, peren en kweeperen”) die een bedrag van 136,2 miljoen EUR vertegenwoordigden, wat overeenkomt met een aandeel van 42,6 %
- » de **dierlijke producten** (voornaamste subsegment: “vlees van schapen- en geitensoorten”) die 36,1 %

van de Belgische aankopen vertegenwoordigden en waarvan de invoer 115,4 miljoen EUR waard was.

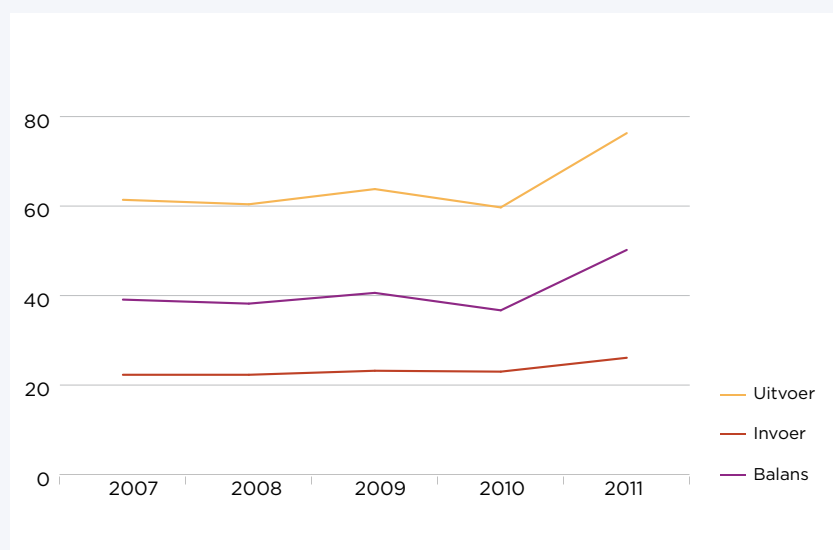
Slechts drie andere secties maakten 1,0 % of meer uit van de totale invoer uit Nieuw-Zeeland:

- » **chemische producten**: 13,4 %, d.w.z. 43,0 miljoen EUR
- » **textiel**: 2,3 %, d.w.z. 7,3 miljoen EUR
- » **machines en toestellen**: 1,0 %, d.w.z. 3,3 miljoen EUR.

Dienstenverkeer

BILATERALE DIENSTENSTROMEN TUSSEN BELGIË EN NIEUW-ZEELAND, IN MILJOEN EUR

Bron: Nationale Bank van de België

In 2011 werd de Belgische **uitvoer** van diensten naar Nieuw-Zeeland becijferd op 76,3 miljoen EUR. Daarmee is Nieuw-Zeeland de 53^e grootste klant van België. De voornaamste diensten die naar Nieuw-Zeeland werden uitgevoerd waren diensten i.v.m. handel, transport en toeristisch verkeer.

De Belgische **invoer** van diensten uit Nieuw-Zeeland was in 2011 in totaal 26,1 miljoen EUR waard. Daarmee is Nieuw-Zeeland de 84^e grootste leverancier van diensten aan België. De voornaamste diensten die uit Nieuw-

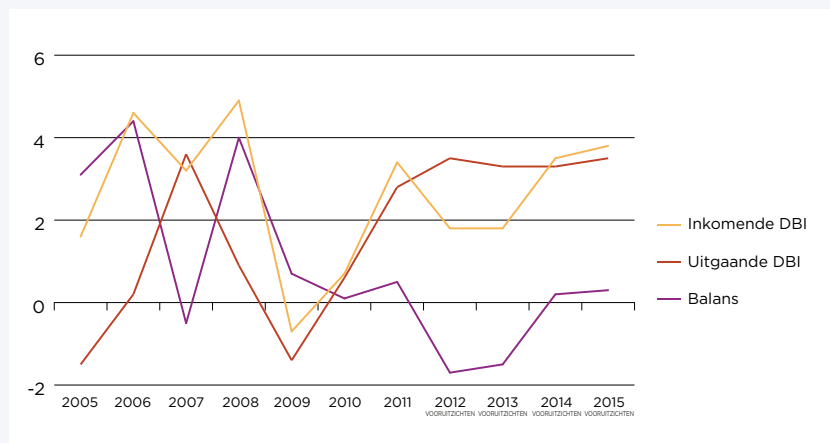
Zeeland werden ingevoerd, waren het toeristische verkeer en diensten die verband houden met handel en communicatie.

Aangezien de uitvoer van diensten naar Nieuw-Zeeland elk jaar groter is dan de invoer helde de **dienstenbalans** steeds over in het voordeel van België. Dankzij de gestegen uitvoer is het overschot op de handelsbalans er in 2011 sterk op vooruitgegaan om uit te komen op een bedrag van 50,2 miljoen EUR.

2.3 DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGEN

DIRECTE BUITENLANDSE INVESTERINGSSTROMEN, IN MILJARD COURANTE USD

Bron: EIU

We spreken over directe buitenlandse investeringen (DBI) als een onderneming minstens 10% van het kapitaal van een buitenlandse onderneming verwerft om er controle over uit te oefenen en het beheer ervan te beïnvloeden. Die operaties worden meestal in twee grote groepen onderverdeeld: de zogenaamde “greenfield”-investeringen die als bedoeling hebben een heel nieuwe onderneming op te richten en de overnames die ernaar streven de controle over een bestaande onderneming over te nemen.

Directe buitenlandse investeringen hebben een grote impact op kleine open economieën zoals die van Nieuw-Zeeland. Daarom tracht dit land buitenlandse investeringen te vergemakkelijken om ze te laten bijdragen aan de economische ontwikkeling. Bovendien maakt de stabiele politieke situatie van Nieuw-Zeeland een aantrekkelijke locatie om zaken te doen en te investeren. Het “Doing Business”-rapport 2011 van de We-

reldbank rangschikt Nieuw-Zeeland als het land dat zijn buitenlandse investeerders het best beschermt.

De Nieuw-Zeelandse wetten op het vlak van buitenlandse investeringen zijn zeer soepel. Er zijn enkel een paar beperkingen die betrekking hebben op specifieke onderwerpen zoals die omschreven worden in het reglement voor buitenlandse investeringen uit 2005 (“the Overseas Investment Regulations 2005”). Buitenlandse investeringen worden pas onderzocht als ze als gevoelig beschouwd worden en met name wanneer ze leiden tot de verkoop van landbouwgrond van meer dan 50 miljoen Nieuw-Zeelandse dollar.

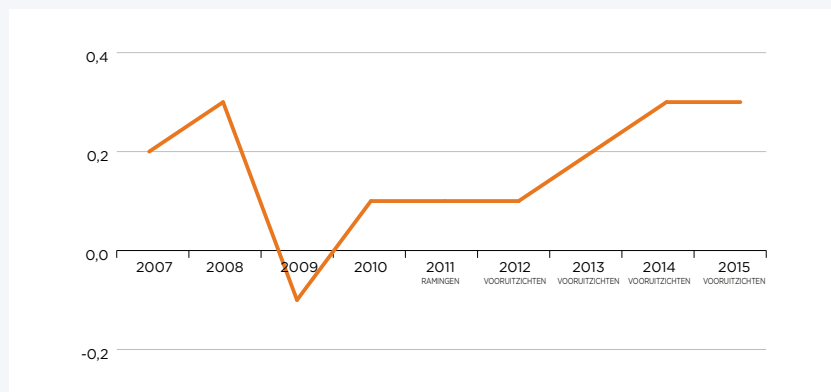
De buitenlandse investeringsstromen naar Nieuw-Zeeland variëren van jaar tot jaar, wat een weerspiegeling is van de evolutie van een klein aantal relatief grote individuele investeringen. Met uitzondering van 2007 was tussen 2006 en 2011 het saldo van

de DBI-stromen steeds positief voor Nieuw-Zeeland. Volgens de prognoses van de *Economic Intelligence Unit* zou het saldo in 2012 en 2013 negatief moeten uitvallen alvorens vanaf 2014 opnieuw in het voordeel van Nieuw-Zeeland te zijn.

Aan het einde van het eerste kwartaal van 2011 bedroeg de voorraad aan DBI in Nieuw-Zeeland 93,8 miljard Nieuw-Zeelandse dollar. Australië droeg het meeste bij met meer dan de helft van die investeringsstock. Dat land werd gevolgd door de Verenigde Staten, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

De stocks aan Nieuw-Zeelandse buitenlandse investeringen bedroegen aan het einde van het eerste kwartaal van 2011 dan weer 22,9 miljard NZD. Australië was ook de eerste begunstigde van de Nieuw-Zeelandse buitenlandse investeringen.

AANDEEL VAN DBI OP WERELDVLAKE IN NIEUW-ZEELAND, IN %

Bron: EIU

New Zealand is open for business

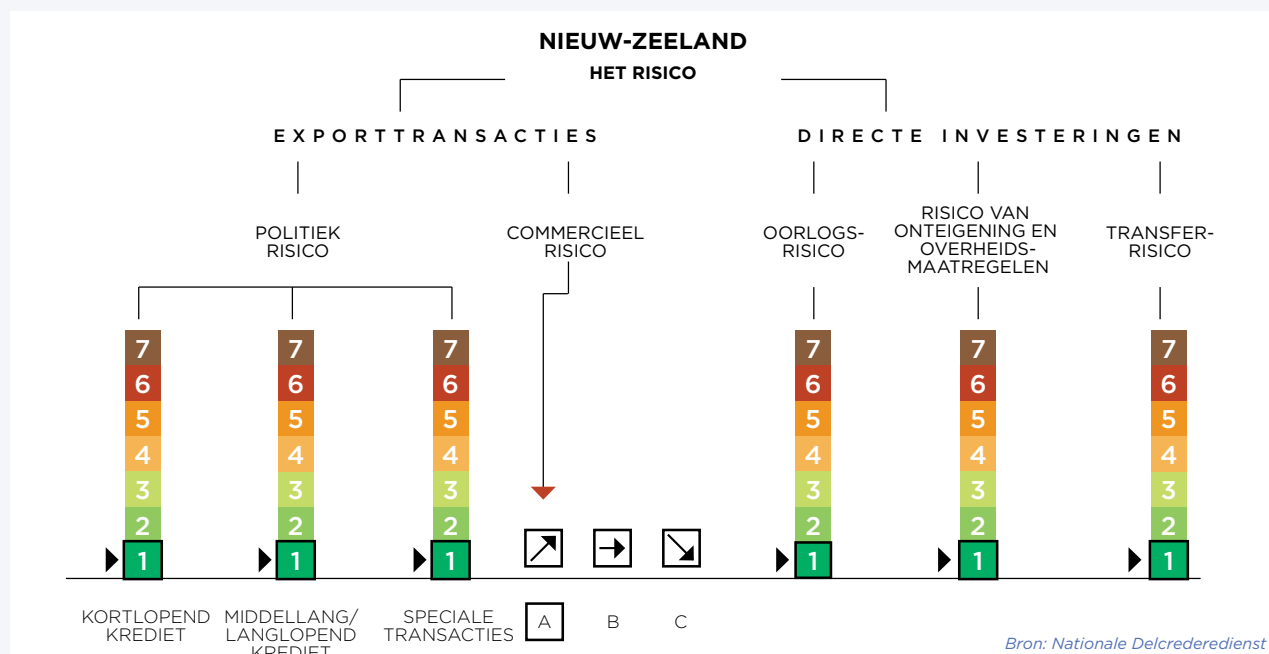
Investors with the capital, entrepreneurial track record and international connections that can make a real difference to our businesses and economic growth are wanted now.

Bron: Boodschap op de onthaalpagina van de website "New-Zealand Now" van de Nieuw-Zeelandse Immigratiedienst

2.4 RISICOBEOORDELING

2.4.1. RISICOBEOORDELING DOOR DE NATIONALE DELCREDEREDIENST

De Nationale Delcredere dienst (ONDD) is de Belgische openbare kredietverzekeraar en verzekert bedrijven en banken tegen politieke en commerciële risico's van internationale handelstransacties die vooral betrekking hebben op uitrustingsgoederen, industriële projecten, aannemingswerken en diensten. Daarnaast werkt Delcredere voor deze risico's samen met banken op basis van risksharingschema's. In het raam van die activiteit stelt de Delcredere dienst een landenrangschikking op volgens het risico dat ze voor de investeerders inhouden. Voor Nieuw-Zeeland zijn de conclusies uitstekend, zowel op politiek als commercieel vlak.

De "politieke risico's" waaraan investeerders in Nieuw-Zeeland worden blootgesteld, zijn miniem, zowel op korte als

middellange en lange termijn (klasse 1 op 7). Met "politieke risico's" bedoelt men alle gebeurtenissen in het buitenland die voor de verzekerde of debiteur overmacht vormen zoals oorlogen, revoluties, natuurrampen, deviezenschaarste en willekeurige overheidsmaatregelen.

Het "commerciële risico" situeert zich in klasse A, d.w.z. het laagste risico. Het gaat om het risico dat de buitenlandse privédebiteur in gebreke blijft, nl. dat hij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen of dat hij er zich aan onttrekt zonder wettige reden. Het commerciële risico wordt niet alleen bepaald door de microsituatie van de debiteur zelf, maar ook door macro-economische systeemgebonden factoren die de betalingscapaciteit van het geheel aan debiteuren in een land beïnvloeden.

Voor de exporttransacties met kortlopend krediet kan de Delcredere dienst dekking verlenen tegen het politieke en het commerciële risico in "open account", d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is en zonder andere specifieke voorwaarden. De maximale dekking door de Delcredere dienst voor dit land werd vastgelegd op 1.275 miljoen EUR voor de korte termijn en 1.875 miljoen EUR voor de lange termijn.

In overeenstemming met de regeling die werd afgesproken binnen de OESO wordt de maximumtermijn voor de terugbetaling van de transacties op middellange en lange termijn naar dit land vastgelegd op 5 jaar (8,5 jaar geval per geval). Concessionaire financieringen zijn uitgesloten.

De Delcreditedienst verzekert de investeringen in dit land tegen 1) het risico op oorlog, 2) het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen 3) het transferrisico i.v.m. de betaling van de dividenden of de repatriëring van kapitaal.

Directe investeringen

Het risico op oorlog omvat zowel het risico op een extern conflict als het risico op binnenlands politiek geweld. Het binnenlandse politieke geweld omvat, op zijn beurt, dan weer het extreme geval van een burgeroorlog, maar ook de risico's op terrorisme, burgeroproer, sociaaleconomische conflicten en raciale en etnische spanningen. Nieuw-Zeeland haalt hiervoor een uitstekende score van 1 op 7.

Het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen heeft niet enkel betrekking op de risico's op onteigening en het niet-nakomen van de contractuele verbintenissen door de overheid, maar ook op de risico's die verband houden met de (slechte) werking van het gerechtelijk apparaat en de potentiële negatieve gedragswijzigingen ten aanzien van buitenlandse investeerders. Met een score van 1 op 7 behaalt Nieuw-Zeeland de beste score.

Het transferrisico is het risico dat voortvloeit uit een gebeurtenis of een beslissing van de buitenlandse overheid die de transfer van het bedrag van de door de debiteur betaalde vordering verhindert. Met een score van 1 op 7 rangschikt het land zich in de categorie van de allerkleinste risico's (voor meer informatie zie www.ondd.be).

2.4.2. ANDERE RISICO-INDICATOREN

Tal van instellingen maken inschattingen van de risico's van zakendoen in een land. We geven hier slechts een selectie van de bekendste.

» Volgens het Global Competitiveness Report 2011-2012 van het World Economic Forum staat Nieuw-Zeeland op de 25^e plaats van 142 landen die gerangschikt staan volgens hun concurrentievermogen, na de Republiek Korea, maar voor China. Dit is een terugval met twee plaatsen in vergelijking met vorig jaar met een score van 4,9 op 7. Nieuw-Zeeland beschikt over instellingen die tot de meest doeltreffende ter wereld behoren (3^e plaats op 142).

Wat de gezondheidszorg en het lager onderwijs betreft, is het land een plaats gestegen, van de 5^e naar de 4^e positie. Nieuw-Zeeland steekt er bovenuit als het gaat over de doeltreffendheid van de goederenmarkt, waar het op de 8^e plaats van 142 staat.

De meest problematische factoren voor het zakendoen zijn de ongelijke spreiding van de infrastructuur (genoemd door 22,7 % van de respondenten) en de toegang tot krediet (16,9 %).

» Nieuw-Zeeland staat, in het Global Enabling Trade Report 2012 van het World Economic Forum, op de 5e plaats van 132 landen wat betreft de vlotheid waarmee handel kan worden gedreven, een stijging met één plaats in vergelijking met 2010.

» De OESO raamt het landenrisico voor Nieuw-Zeeland op 0 op 7, een onbestaand risico dus.

» Volgens de Index of Economic Freedom 2012 van de Heritage Foundation bekleedt het land de 4e plaats van 179 met een score van 82,1 op 100.

» De schuld van de Nieuw-Zeelandse regering kreeg een Aaa-rating van Moody's Investors Service, de rating AA van Fitch en AA van Standard & Poor's. Een laag risico-niveau dus. De ratingbureaus hebben vooral oog voor de inflatie en de coherentie van het economische beleid. Ze zijn van mening dat de Nieuw-Zeelandse economie op korte termijn stabiel zal blijven.

» De "Doing Business 2012"-indicator van de Wereldbank rangschikt Nieuw-Zeeland als 3^e op 183 landen, na Hong Kong, maar voor de Verenigde Staten. Dit is een statusquo in vergelijking met vorig jaar. Het is niet moeilijk om in Nieuw-Zeeland een krediet te verkrijgen. Nieuw-Zeeland behaalt de beste score ter wereld (1e van 183) wat de termijn aangaat die nodig is om een onderneming op te richten. Dat kan in één dag en er moet slechts één procedure worden gevolgd. Het sluiten van een onderneming neemt dan weer wat meer tijd in beslag: ongeveer 1,3 jaar. Ook de kwaliteit van de bescherming van investeerders is de beste ter wereld. De toepassing van contracten wordt als uitstekend bestempeld.

SECTORALE BENADERING

De Nieuw-Zeelandse regering is er zich van bewust dat de optimalisering van zijn verkeersnet bepalend is voor de economische ontwikkeling van het land en investeert sinds een aantal jaar dan ook grote bedragen in zijn infrastructuur. Ze ziet er een hulpmiddel in om zijn bruto binnenlands product aanzienlijk op te voeren.

De bouwsector is dan weer vragende partij voor meer betaalbare gebouwen, zowel tijdens de bouwfase als op het vlak van energieverbruik.

De infrastructuur is in het algemeen goed ontwikkeld, maar zal ontoereikend zijn om de bijkomende goederenstromen die er aankomen, op te vangen. Het land biedt dan ook heel businessopportunities, vooral wat het wegennet aangaat.

3.1 Bouw

De bouwsector vertegenwoordigt ongeveer 4 % van het BBP.

In het verleden had de kwaliteit van de materialen en de isolatie weinig belang in de bouwsector, wat resulteerde in een hoog energieverbruik. Om doeltreffend te zijn, moet de sector dan ook worden gemoderniseerd.

De aardbevingen die Nieuw-Zeeland in 2010 en 2011 troffen, veroorzaakten voor ongeveer 15,9 miljard USD schade. De eerste aardstok in 2010, op ongeveer 30 km van Christchurch, veroorzaakte geen wezenlijke vernielingen. De naschok trof de volledige stad echter rechtstreeks en had grote materiële schade als gevolg.

Die naschok had dan ook een vernietigende impact, hoofdzakelijk op de kwetsbare woningen. Het land wil de heropbouw op een solide basis laten gebeuren door de bouwtechnieken te verbeteren en gebruik te maken van betere materialen. Er worden verschillende ondersteuningsplannen voorgesteld aan de slachtoffers van de aardbevingen zoals het "Financial Assistance Package" (dat 50 % van de herstellingskosten dekt).

De bouwsector in zijn geheel is zeer dynamisch. Door de economische vertraging van 2008 tot 2011 daalde het aantal gebouwen dat per maand werd opgetrokken tot onder de drempel van 2.000 eenheden. De slechtste maand van die neergaande fase was januari 2009, met slechts 800 constructies en de beste maand was juli 2011 met 1.500 gebouwen, bijna het dubbele dus. De sector biedt momenteel werk aan 174.000 mensen (7,9 % van de werknemers in Nieuw-Zeeland)

en de totale waarde van de Nieuw-Zeelandse vastgoedactiva bedraagt 600 miljard USD en dat dankzij de jaarlijkse investering van 20 miljard USD.

De vastgoedmarkt wordt gekenmerkt door een toename van het aantal huurpanden. De hoge vastgoedprijzen blijven immers een van de belangrijkste bekommernissen in Nieuw-Zeeland.

De vraag naar vastgoed voor privégebruik is bijzonder groot in Auckland, waar de gemiddelde prijs voor een woning ongeveer 480.000 USD bedraagt, ongeveer 170.000 USD meer dan het nationale gemiddelde. Dat verschil weerspiegelt het gebrek aan betaalbare woningen in de regio en de grote behoefte aan nieuwe constructies.

Wegen

De infrastructuur is een sleutelement voor de Nieuw-Zeelandse economie. Als gevolg van de economische afhankelijkheid ten aanzien van zijn partners moet het eiland ervoor zorgen dat het beschikt over een hoogwaardig verkeersnet. Momenteel telt Nieuw-Zeeland 11.000 km aan nationale autosnelwegen en 80.000 km aan regionale wegen. Het wegennet staat in voor 70 % van het goederenvervoer en 84 % van het personenvervoer.

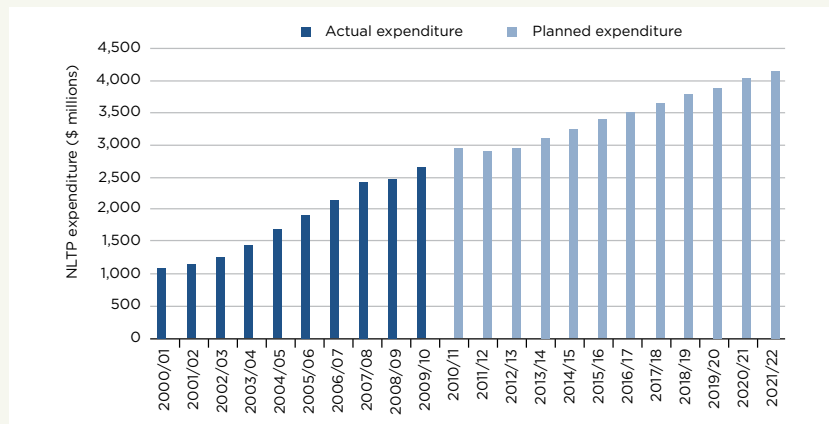
Volgens de prognoses zal het goederenvervoer binnen 30 jaar verdubbeld zijn. Om die logistieke stromen de baas te kunnen, heeft de regering een aantal grootschalige programma's uitgewerkt. De krachtlijnen voor de sector zijn opgenomen in de volgende plannen:

- » "National Infrastructure Plan",
- » "Government Policy Statement on Land Transport Funding 2012/2013-2021/2022",
- » "Safer Journeys: New Zealand's Road Safety Strategy 2010-2020".

Ze leggen een tijdspad vast voor de verbeteringswerken die moeten worden uitgevoerd, bepalen hoe die werkzaamheden zullen worden gefinancierd en stellen maatregelen voor meer verkeersveiligheid voor.

De regering is van plan het komende decennium 36 miljard USD te investeren via zijn National Land Transport Fund om zo de infrastructuur te financieren die nodig is voor zijn ontwikkeling. 19,5 miljard zou worden besteed aan de nationale autosnelwegen, terwijl 12,5 miljard zou

NATIONAL LAND TRANSPORT PROGRAMME EXPENDITURE

Bron: Nieuw-Zeelandse ministerie van Transport

dienen voor de financiering van het openbaar vervoer en het herstellen en aanleggen van regionale wegen.

De belangrijkste projecten voor de wegeninfrastructuur zijn de zeven "Roads of National Significance (RoNS)" die als prioritair werden bestempeld vanwege de economische baten die ze zouden moeten opleveren. Het gaat om:

- » de autosnelweg van Puhoi naar Well-sford (SH1), aanleg gepland voor 2014 tot 2022,
- » de voltooiing van de Western Ring Route (SH16 en SH20), aanleg bezig tot 2021,
- » tunnel Victoria Park en Auckland (SH1), bouw afgerond,
- » Waikato Expressway (SH1), aanleg sinds 2009 tot in 2019,
- » Tauranga Eastern link (SH2), aanleg sinds 2011 tot in 2016,

- » Wellington Northern Corridor (SH1), datum van aanleg nog niet bepaald,
- » Christchurch motorways, datum van aanleg nog niet bepaald.

Spoor

Het spoornet werd in 1993 geprivatiseerd om nadien opnieuw door de overheid te worden overgekocht onder de naam "KiwiRail". Het Nieuw-Zeelandse spoornet omvat 4.000 km aan spoorlijnen.

Ook deze sector werd niet verwaarloosd door de ontwikkelingsplannen van de overheid, aangezien bijna 2,3 miljard USD zal worden besteed aan het in circulatie brengen van metrolijnen in Auckland en Wellington.

Het spoor wordt in 14,6 % van de gevallen voor goederenvervoer gebruikt.

Lucht

Nieuw-Zeeland telt momenteel 7 nationale luchthavens en 28 regionale luchthavens. De belangrijkste zijn Auckland (65,7 % van het verkeer), Christchurch (19,6 %) en Wellington (9,7 %).

77 % van de vluchten vanuit de Nieuw-Zeelandse luchthavens gebeurt binnen Oceanië.

In 2011 werden 9,6 miljoen passagiers via de lucht vervoerd, een stijging van 3,2 % in vergelijking met 2010 en van 6,8 % in vergelijking met 2009, een daljaar als gevolg van de economische crisis.

In Nieuw-Zeeland wordt het vliegtuig weinig voor het goederenvervoer gebruikt (0,4 % van het totaal).

Bouwmaterialen

De vraag naar hoogwaardige bouwmaterialen is een vrij recent verschijnsel in Nieuw-Zeeland. Het begint steeds meer door te dringen welke energie-uitdagingen Nieuw-Zeeland te wachten staan als gevolg van de klimaatwijzigingen.

Het land is afhankelijk van de invoer om aan de nationale vraag te voldoen. Er is in Nieuw-Zeeland immers een gebrek aan natuurlijke rijkdommen die nodig zijn voor de productie van dergelijke producten.

Hoewel de invoer van bouwmaterialen tussen 2009 en 2011 afnam, zou die trend in de loop van 2012 moeten keren.

De Belgische uitvoer naar Nieuw-Zeeland stijgt sinds 2010 aanzienlijk (met 14 % in vergelijking met 2009), hoofdzakelijk als gevolg van de verkoop van asfaltwerken of gelijkaardige producten (petroleumbitumen...) die 60 % vertegenwoordigen van de 1,769 miljoen

EUR aan uitgevoerde bouwmaterialen (een categorie met daarin werken in steen, gips, cement, asbest, mica of gelijkaardige materialen). Er moeten dit jaar echter nog inspanningen worden geleverd om het exportniveau van 2011, voor een bedrag van 1,298 miljoen, te overstijgen. De Prinselijke zending vormt voor de Belgische ondernemingen dan ook een uitgelezen aanleiding om hun knowhow op het vlak van bouwactiviteiten met een grote toegevoegde waarde aan te bieden.

Kansen voor de Belgische ondernemingen

Vastgoed voor (sociale) woningen, kantoren, energie-infrastructuur, auto(snel) wegen, architectuur, civil engineering, design, domotica, bouw van bruggen en tunnels, productiemachines, transportinfrastructuur, projectbeheer, hoogwaardige bouwmaterialen, enz.

"The transport sector has a crucial role to play in supporting our growth plans. Economic growth and productivity, value for money, and safety are the areas where we need to see the greatest improvement from in the transport system over the next decade."

Steven Joyce, Nieuw-Zeelandse minister van Transport, 31 augustus 2011

3.2 FILMINDUSTRIE

De filmindustrie is in Nieuw-Zeeland een van de potentieel sterke sectoren.

De sector staat immers in hoge mate open voor internationale partnerschappen. De invoering van een duidelijk referentiekader voor de ondernemingen die actief zijn in dit segment heeft als bedoeling het afsluiten van overeenkomsten te vergemakkelijken. Op lokaal niveau was de invoering van het "Film Friendly"-statuut een stap in die richting. Het statuut belooft ondernemingen die de sector ondersteunen.

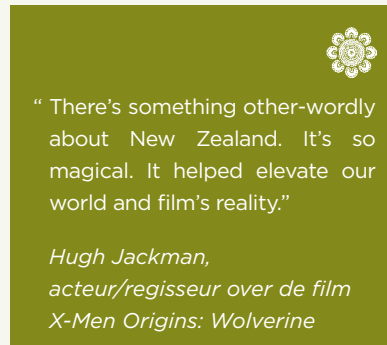
De producenten kunnen niet enkel beschikken over wonderlijke decors om films in te draaien, maar ook over een doorgedreven beheersing van de allernieuwste technieken en personeel dat wereldwijd als hooggekwalificeerd bekend staat.

De sector staat onder de supervisie van de "New Zealand Film Commission" (NZFC). Die werd in 1978 opgericht om de Nieuw-Zeelandse projecten financieel te ondersteunen. De commissie financierde op die wijze ongeveer 150 films, voor een totaalbedrag van 147,5 miljoen NZD.

Eind maart 2011 bedroeg het bruto-inkomen van de filmindustrie 3 miljard NZD. De audiovisuele bedrijven van het land droegen bij tot talloze kaskrakers, waarvan de meeste bekende zonder enige twijfel "Avatar" (2009), "King Kong" en "The Lord of the Rings" zijn. In 2010 stond de Nieuw-Zeelandse film "BOY" helemaal bovenaan de box office lijsten. De film leverde 9,3 miljoen USD winst op.

Dankzij een aantal ondernemingen zoals Weta Digital en Weta Workshop

verwierf Nieuw-Zeeland in de filmwereld wereldwijde bekendheid dankzij de spitstechnologische 3D en special effects. Grote namen uit de sector zoals Dreamworks SKG, 20th Fox Century en WingNut hebben op succesvolle wijze met de Nieuw-Zeelandse ondernemingen samengewerkt.

"There's something other-worldly about New Zealand. It's so magical. It helped elevate our world and film's reality."

*Hugh Jackman,
acteur/regisseur over de film
X-Men Origins: Wolverine*

Kansen voor de Belgische ondernemingen

Partnerschappen voor de creatie van special effects, het draaien van films in de open lucht of in studio's met hoogtechnologische uitrustingen, accessoires, creatie van decors, partnerschappen voor internationale producties en nasynchronisatie, samenwerking op het vlak van enscenering, rekrutering van *high potentials*, 3D-technologie...

" From the first day on set... I was impressed by the standard of the crew, the camera department, the special effects department... I felt enormously confident that we had a great team... All the *Lord of the Rings* films and some of the *Narnia* have created wealth of talent."

Bruce Spence, acteur, over de reeks Legend of Seeker

3.3 LANDBOUW- EN VOEDINGSMIDDELENINDUSTRIE

De landbouw is een sleutelsector voor de Nieuw-Zeelandse economie. In 2011 vertegenwoordigde de sector meer dan een derde (36,4 %) van de totale uitvoer van het land.

Dankzij de uitgestrekte vlakten en de overvloed aan water waarop Nieuw-Zeeland kan rekenen, heeft de landbouw zich tussen 1865 en 1915 fel ontwikkeld. De overheid heeft de sector tussen 1935 en 1984 sterk gesubsidieerd, wat in grote mate heeft bijgedragen tot de ontwikkeling ervan. Het schrappen van die overheidssteun heeft in de tweede helft van de jaren

1980 echter tot heel wat problemen geleid. De toename van de uitvoer in de jaren 1990 was het begin van een nieuw tijdperk van voorspoed voor de Nieuw-Zeelandse landbouw.

De Nieuw-Zeelandse landbouwproducten hebben geleidelijk aan een uitstekende internationale reputatie verworven op het vlak van kwaliteit. Ze hebben de Nieuw-Zeelandse economie ook in grote mate ondersteund tijdens de economische wereldcrisis. In 2008 was de uitvoer van zuivelproducten en vlees 4 miljard USD waard.

ook de derde grootste producent van ongewassen wol. Die wol staat bekend om zijn uitstekende kwaliteit en wordt vooral verwerkt tot interieurtextiel (vast tapijt) alvorens te worden uitgevoerd.

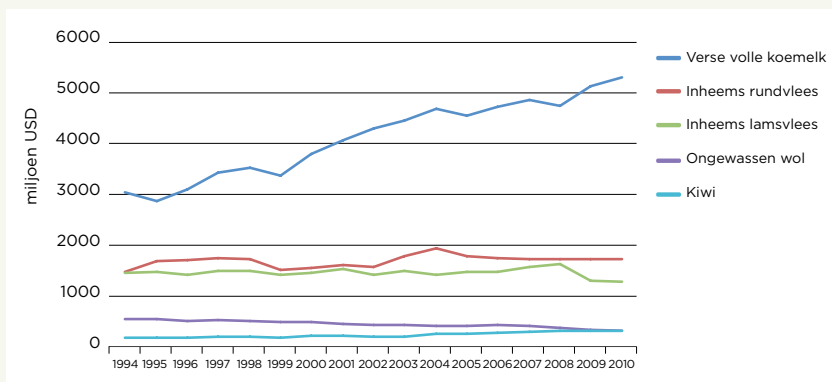
Sinds meer dan 25 jaar is de productiviteit van de sector sterk gestegen. Volgens ramingen van het ministerie van Primaire industrieën bedraagt de groei gemiddeld 3,3 % per jaar.

De landbouw vertegenwoordigt een aandeel van 5 % in het BBP van het land, terwijl de verwerking van de betrokken primaire goederen voor 2,8 % aan dat BBP bijdraagt. De sector stelt 336.000 mensen tewerk, d.i. 7,7 % van de actieve bevolking en ongeveer 10 % als we rekening houden met de arbeiders in de verwerkende industrie.

De lokale voedingsmiddelenindustrie wordt gekenmerkt door zijn hoog verwerkingsniveau. Meer dan de helft van de Nieuw-Zeelandse verwerkende industrie houdt zich bezig met de verwerking van landbouwproducten.

Gelet op het belang van de sector biedt het Nieuw-Zeelandse ministerie van Landbouw onder meer hulp aan bij natuurrampen en biedt het ondersteuning voor irrigatiewerken en een duurzame landbouw. Het sloot ook tal van handelsakkoorden af, onder meer met zijn belangrijkste handelspartner Australië. Zo werd in 1995 onder meer een akkoord ondertekend voor het "Joint Food Standards System". Dat systeem vergemakkelijkt de handelsbetrekkingen tussen beide landen. Ze gingen ook een economische alliantie aan, "Closer Economic Relations" (CER), waardoor de vrije handel van goederen en diensten mogelijk wordt.

EVOLUTIE VAN DE NIEUW-ZEELANDSE LANDBOUWPRODUCTIE

Bron: FAO

In 2010 bestond de productie voornamelijk uit verse volle koemelk (54 % van het totaal), inheems rundvlees (17 %) en inheems lamsvlees (13 %). De andere belangrijke sectoren zijn ongewassen wol (3 %), kiwi's (3 %) en inheems kipenvlees (2 %).

Nieuw-Zeeland was in 2010, met een productie van 0,4 miljoen ton, de tweede grootste producent van kiwi's ter

wereld, na Italië. Vandaag bezitten de 2.700 Nieuw-Zeelandse producenten 13.350 hectare voor kiwibomen. De productie bestaat voor 80 % uit groene kiwi's en 20 % "gold"-kiwi's. De ZESPRI-groep is in handen van plaatselijke producenten en staat in voor de commercialisering van de vruchten in meer dan 60 landen.

Nieuw-Zeeland is, na China en Australië,

Kansen voor de Belgische ondernemingen

Landbouwinfrastructuur, technologie voor de zuivelproductie, biologische landbouw, design en packaging, voedingsadditieven, meststoffen, logistiek beheer van de koudeketen, voedselveiligheid, dieren- en plantengenetica, productverpakkingen, uitrustingen voor de voedingsindustrie, chemische producten voor de verwerking van verse producten, biotechnologieën, irrigatie-uitrustingen, opleidingen en consultancydiensten, duurzame landbouw, materiaal voor de verwerking van wol, enz.

“The healthy performance across most of the primary sectors has enabled our economy to weather the storms of the global financial crisis and, locally, the Canterbury earthquakes.

Unlike some previous governments, the National-led Government is acutely aware of the vital contribution agriculture makes to our economy.

No one in this audience will need reminding that New Zealand relies heavily on its primary industries for its economic stability. We all want to see a more productive New Zealand.”

*David Carter, minister van
Primaire industrieën, 28 juni
2012*

GEDRAGSCODE

COMMUNICATIE EN RELATIES

- Het eerste contact gebeurt meestal via een handdruk en een bijhorende glimlach. Geef op dat ogenblik blijk van zelfvertrouwen en houd oogcontact met uw gesprekspartner.
- Bij de eerste ontmoeting spreekt u uw gesprekspartner het best aan met zijn titel, gevolgd door zijn familienaam.
- De meeste Nieuw-Zeelanders zullen u echter snel voorstellen ze bij hun voornaam, zelfs bijnaam aan te spreken. Laat u niet afschrikken door dat gebruik, het is geen blijk van vrijpostigheid. Uw gesprekspartners zullen van u verwachten dat u hetzelfde voorstelt.
- Om betrouwbaar over te komen, kunt u het best referenties voorstellen.

VERGADERINGEN

- Organiseer uw afspraken minstens een week op voorhand, via telefoon, fax of e-mail.
- Stiptheid is een belangrijke eigenschap in Nieuw-Zeeland. U komt beter enkele minuten te vroeg om een goede indruk te geven.
- Ga ervan uit dat u zult deelnemen aan informele gesprekken alvorens meer gerichte onderwerpen aan te snijden.

ONDERHANDELINGEN

- Het onderhandelingsproces kan lang duren, wees dan ook geduldig.
- Nieuw-Zeelanders stellen omstandige uitweidingen maar weinig op prijs. Ze verkiezen feiten boven verklaringen. Let erop dat u uw uiteenzettingen met grafieken en tabellen stoffeert.
- Elk belangrijk punt van een akkoord of een voorstel moet duidelijk omschreven zijn en in detail worden toegelicht.

NUTTIGE ADRESSEN

5.1 IN BELGIË

FLANDERS INVESTMENT & TRADE (FIT)

Gaucheretstraat 90

1030 Brussel

☎ +32 2 504 87 11

☎ +32 2 504 88 99

info@fitagency.be

www.flandersinvestmentandtrade.com

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Louizalaan 500, bus 4

1050 Brussel

☎ +32 2 800 40 00

☎ +32 2 800 40 01

info@brusselinvestexport.be

www.brusselinvestexport.be

AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS (AWEX)

Sainteletteplein 2

1080 Brussel

☎ +32 2 421 82 11

☎ +32 2 421 87 87

mail@awex.be

www.awex.be

NIEUW-ZEELANDSE AMBASSADE IN BELGIË

Ambassadeur: HE Paula Wilson,
Ambassador-designate

Consul-generaal: dhr. John Schuyt

Nerviërsiaan 9-31, 7e verdieping

1040 Brussel

☎ +32 2 512 10 40

☎ +32 2 513 48 56

nzemb.brussels@skynet.be

www.nzembassy.com/belgium/

5.2 IN NIEUW-ZEELAND

AMBASSADE VAN HET KONINKRIJK BELGIË IN NIEUW-ZEELAND

Buitenlandse Zaken beschikt niet over een afdeling in Nieuw-Zeeland. U kunt zich dus richten tot de ambassade in Australië die ook voor Nieuw-Zeeland bevoegd is.

Ambassadeur:

ZE Patrick RENAULT
19, Arkana Street Yarralumla
ACT 2600 Canberra
Australië

☎ +61 2 6273 2502 / +61 2 6273 2501
+61 408 862 753 (noodoproepen)

✉ +61 2 6273 3392
Canberra@diplobel.fed.be

www.diplomatie.be/canberranl

FLANDERS INVESTMENT & TRADE

Flanders Investment & Trade heeft geen eigen economische en handelsattaché in Nieuw-Zeeland of Australië. Vlaamse bedrijven die ondersteuning in Nieuw-Zeeland willen, kunnen zich niettemin richten tot de economische en handelsattaché van FIT in Australië.

Economisch en handelsattaché:

dhr. Kris PUT
Trade & Investment Commissioner,
Flanders Investment & Trade
Canberra
3A/120 Giles Street
Kingston 2604 ACT

☎ +61 2 6239 6193
Gsm: + 61 410 150 222

✉ +61 2 6239 6187
canberra@fitagency.com

www.flanderstrade.be

BRUSSEL INVEST & EXPORT

Brussel Invest & Export heeft geen eigen economische en handelsattaché in Nieuw-Zeeland of Australië. Brusselse bedrijven die ondersteuning in Nieuw-Zeeland willen, kunnen zich niettemin richten tot de economische en handelsattaché van het AWEX, Serge WITTOCK, in Australië (zie lager).

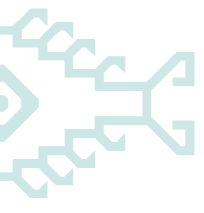
AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS

Het Agence wallonne à l'exportation heeft geen eigen economische en handelsattaché in Nieuw-Zeeland. Waalse bedrijven die ondersteuning in Nieuw-Zeeland willen kunnen zich niettemin richten tot de economische en handelsattaché van het AWEX in Australië.

Economisch en handelsattaché:

dhr. Serge WITTOCK
Trade & Investment Commissioner,
Walloon and Brussels-Capital Regions
Gsm: + 61 407 353 007
dhr. Vincent SWINNEN
Senior Trade Officer
Gsm: +61 402 257 185
CANBERRA TRADE OFFICE
3A/120 Giles Street
Kingston 2604 ACT
SYDNEY TRADE OFFICE
Level 6 (Suite 601) - 282 Oxford Street
Bondi Junction NSW 2022

☎ +61 2 9389 3381
✉ +61 2 9389 3385
sydney@awex-wallonia.com
www.belgiantrade-australia.org

5.3 NUTTIGE WEBSITES

- » Ministerie van Buitenlandse zaken en Buitenlandse handel
www.mfat.govt.nz/
- » Ministerie van Zaken, Innovatie en Tewerkstelling
www.med.govt.nz/
- » Ministerie van Landbouw en Bosbouw
www.maf.govt.nz/
- » Ministerie van Cultuur en Erfgoed
www.mch.govt.nz/
- » Ministerie van Sociale ontwikkeling
www.msd.govt.nz/
- » Ministerie van Onderwijs
www.minedu.govt.nz/
- » Ministerie van Leefmilieu
www.mfe.govt.nz/
- » Ministerie van Financiën (Schatkist)
www.treasury.govt.nz
- » Ministerie van Primaire industrieën
www.mpi.govt.nz/
- » Ministerie van Justitie
www.justice.govt.nz/
- » Ministerie van Visserij
www.fish.govt.nz/
- » Ministerie van Gezondheid
www.health.govt.nz/
- » Ministerie van Toerisme
www.med.govt.nz/sectors-industries/tourism
- » Ministerie van Transport
www.transport.govt.nz/
- » Centrale Bank van Nieuw-Zeeland
www.rbnz.govt.nz/
- » Departement Nationale infrastructuur ("National Infrastructure Unit")
www.infrastructure.govt.nz/
- » Nieuw-Zeelands Instituut voor statistiek
www.stats.govt.nz/
- » Nieuw-Zeelands Bureau voor octrooien
www.iponz.govt.nz/
- » Nieuw-Zeelandse Douanedienseten
www.customs.govt.nz/
- » Nieuw-Zeelandse Dienst voor immigratie
www.immigration.govt.nz/

BRONNEN

In België

Agence wallonne à l'Exportation et
aux Investissements étrangers
www.awex.be

Brussel Invest & Export
www.brusselinvestexport.be

Flanders Investment and Trade
www.flanderstrade.be

F.O.D. Buitenlandse zaken
www.diplomatie.be/canberranl

Nationale Bank van België
www.nbb.be

In Nieuw-Zeeland

Ministerie van Buitenlandse zaken en
Buitenlandse handel
www.mfat.govt.nz/

Ministerie van Zaken, Innovatie en
Tewerkstelling
www.med.govt.nz/

Ministerie van Landbouw en
Bosbouw
www.maf.govt.nz/

Ministerie van Leefmilieu
www.mfe.govt.nz/

Ministerie van Financiën (Schatkist)
www.treasury.govt.nz

Ministerie van Primaire industrieën
www.mpi.govt.nz/

Ministerie van Visserij
www.fish.govt.nz/

Ministerie van Toerisme
www.med.govt.nz/sectors-industries/tourism

Ministerie van Transport
www.transport.govt.nz/

Centrale Bank van Nieuw-Zeeland
www.rbnz.govt.nz/

Departement Nationale
infrastructuur ("National
Infrastructure Unit")
www.infrastructure.govt.nz/

Nieuw-Zeelands Instituut voor
statistiek
www.stats.govt.nz/

Nieuw-Zeelandse Dienst voor
immigratie
www.immigration.govt.nz/

Andere bronnen

Australian Trade Commission
www.austrade.gov.au

Wereldbank
www.worldbank.org

Central Intelligence Agency
www.cia.gov

Afdeling Statistiek van de Verenigde
Naties
unstats.un.org

Eurostat
epp.eurostat.ec.europa.eu

Internationaal Monetair Fonds
www.imf.org

World Economic Forum
www.weforum.org

Kwintessential
www.kwintessential.co.uk

Market Access Database
www.doingbusiness.org

NL EVD Internationaal
www.agentschapnl.nl

Nationale Delcredere dienst
www.ondd.be

Organisatie voor Economische
Samenwerking en Ontwikkeling
www.oecd.org

Wereldhandelsorganisatie
www.wto.org

Food and Agriculture Organization
of the United Nations
www.fao.org

Britse economische diensten
www.uktradeinvest.gov.uk

Zwitserse economische diensten
www.osec.ch

Amerikaanse economische diensten
www.buyusa.gov

Viewswire
www.viewswire.com

» **Agentschap voor Buitenlandse Handel**

Montoyerstraat 3
1000 Brussel
☎ +32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

» **Flanders Investment and Trade**

Gaucheretstraat 90
1030 Brussel
☎ +32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.be

» **Brussel Invest & Export**

Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
☎ +32 2 800 40 00
www.brusselinvestexport.be

» **Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers**

Sainteletteplein 2
1000 Brussel
☎ +32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse handel, noch zijn partners (Flanders Investment and Trade, Brussel Invest & Export en Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie. Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: OKTOBER 2012

VERANTWOORDELIJK UITGEVER : MARC BOGAERTS

AUTEUR : SAMMY SIOEN

GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING : CIBLE COMMUNICATION ([WWW.CIBLE.BE](http://www.cible.be))

GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL